

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดขอนแก่น

พระครูสมุทรกรกข สิริภทฺโท (โกศรีวงศ์)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดขอนแก่น

พระครูสมุทรกรกช สิริภทฺโท (โกศรีวงศ์)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE PHRAPARIYATTIDHAMMA
SCHOOL UNDER THE GENERAL EDUCATION DEPARTMENT
IN KHON KAEN PROVINCE

PHRAKHRUSAMU GORAGOD SIRIPHATTO (KOSRIWONG)

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2022

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท (โกศรีวงศ์)
ชื่อปริญญา : ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช : 2565
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(พระมหาบุญนา จานวิโร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:
ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุวรรณน้อย)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

.....
(พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิฑูล ทาชา)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Thesis Topic : Academic Administration of the Phrapariyattidhamma
School Under the General Education Department in
Khon Kaen Province
Student's Name : Phrakhru Samugoragod Siriphatto (Kosriwong)
Degree Sought : Master of Education
Program : Educational Administration
Anno Domini : 2022
Advisor : Phrakhru Dhammabhisamai, Asst.Prof.Dr.

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Education (Educational
Administration)

Dean Faculty of Education
.....
(PhramahaBoonna Thanaveero, Asst.Prof.Dr.)

Thesis Committee:
Chairman
.....
(Asst.Prof.Dr. Pisan Suwannoi)

Member (Advisor)
.....
(Phrakhru Dhammabhisamai, Asst.Prof.Dr.)

Member
.....
(Phrakru Sutheejariyawathana, Asst.Prof.Dr.)

Member
.....
(Phramaha Suphachai Suphakicco, Asst.Prof.Dr.)

Member
.....
(Asst.Prof.Dr. Witoon Thacha)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: พระครูสมุห์กรกช โกศรีวงศ์
ชื่อปริญญา	: ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	: 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระครูธรรมมาพิสมัย, ผศ.ดร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการจำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น สามารถนำมาอภิปรายผล โดยรวม อยู่ที่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน อันดับ 1 คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู็ รองลงมา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าอยู่ที่ระดับมากที่สุด

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู็ 2) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ / โรงเรียนพระปริยัติธรรม

ABSTRACT

Thesis Topic : Academic Administration of the Phrapariyattidhamma School under the General Education Department in Khon Kaen Province

Student's Name : Phrakhrusamu Goragod Siriphatto (Kosriwong)

Degree Sought : Master of Education

Program : Educational Administration

Anno Domini : 2022

Advisor : Phrakrudhammabhissamai, Asst.Prof.Dr.

The purposes of this research were to; 1)to study the academic administration of the Phrapariyattidhamma school under the general education department in Khon Kaen Province 2) to study guidelines the academic administration of the Phrapariyattidhamma school under the general education department in Khon Kaen Province from the opinion of administrators and teacher. the researcher collected the data from administrators and teacher totaling 103 persons by the questionnaire and analyzed the data by percentage, mean, standard deviation.

The research findings revealed as follows:

1. The academic administration of the Phrapariyattidhamma school under the general education department in Khon Kaen Province could be discussed to the results by classified is different levels that the overall aspect was in the highest level. Considered results first is development of learning processes interior is measurement evaluation and compare transfer results interior is academic administration planning and educational curriculum development found that was in the highest level.

2. The guidelines for the academic administration of the Phrapariyattidhamma school under the general education department in Khon Kaen Province are as follows; 1) development of learning processes 2) measurement evaluation and compare transfer results 3) academic administration planning 4) educational curriculum development

Keywords : Academic administration / Phrapariyattidhamma school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้รับความกรุณาและเอาใจใส่อย่างยิ่งจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุวรรณน้อย ประธานกรรมการสอบ พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร. พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, ผศ.ดร. ผศ.ดร.วิบูล ทาชา และ ดร.เอกชาติรี สุขเสน ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขสิ่งที่บกพร่อง และให้ความกระจ่าง ในเชิงวิชาการเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ พระครูปริยัติจันทสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนประภัสสรวิทยา พระมหา นิวัฒน์ มหาโชติวัฒน์, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การสอน ภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ดร.สุรเชษฐ รูปต่ำ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ คุณภาพและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สนับสนุนในทุกด้าน ทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ความสำเร็จและความภาคภูมิใจของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับกำลังใจจาก ครอบครัวตระกูลโกศรีวงศ์ เพื่อนนักศึกษา คณะครูและบุคลากร โรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มอบคุณค่าและประโยชน์อันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อันเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ

พระครูสมุทรกรกช สิริภทโท (โกศรีวงศ์)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3 คำถามการวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	8
2.1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	8
2.1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	10
2.1.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	13
2.1.4 หลักการบริหารงานวิชาการ.....	16
2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	18
2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา.....	35
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
2.5.1 งานวิจัยในประเทศ.....	44
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
3.1 ขั้นตอนการวิจัย.....	51
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4.3 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.....	60
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	65
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	65
5.2 อภิปรายผล.....	67
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	79
ภาคผนวก ข ผลการพิจารณาแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามการวิจัย.....	81
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	84
ภาคผนวก ง หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	88
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย.....	92
ภาคผนวก ฉ หนังสือขออนุญาตลงเก็บข้อมูลของโรงเรียน.....	94
ภาคผนวก ช ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป.....	96
ประวัติผู้วิจัย.....	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ตารางสังเคราะห์ การบริหารงานวิชาการ..... 21
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 55
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชา การในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น..... 56
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชา การในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา..... 57
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวาง แผนงานวิชาการ..... 58
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน..... 59
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้..... 59
4.7	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยรวม..... 60
4.8	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา..... 61
4.9	แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา..... 62
4.10	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำแนกตาม ระดับการศึกษา เป็นรายคู่..... 63
4.11	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่..... 63
4.12	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษา เป็นรายคู่..... 64
4.13	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมการบริหารงานวิชาการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา เป็นรายคู่..... 64

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	50

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในปัจจุบันคือโลกแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นโลกที่ทำให้เราเดินไปสู่สภาพใหม่ที่ไม่เหมือนเดิมเรียกว่า VUCA world ซึ่งเป็นโลกที่ทุกคนต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ V คือ volatility สังคมโลกมีความผันผวนสูง เปลี่ยนแปลงฉับพลันรวดเร็วซึ่งมาจาก disruptive เทคโนโลยี U คือ uncertainty สังคมโลกเป็นสภาพที่ไม่แน่นอน ทำให้ขาดความชัดเจน ยากต่อการตัดสินใจ C คือ complexity สังคมโลกความซับซ้อนและจะทวีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ การเชื่อมต่อทาง internet IOT ทำให้ดูเหมือนโลกเล็กลงทุกอย่างอยู่ใน big data ที่อยู่ใน cloud และ A คือ ambiguity สังคมโลกมีความคลุมเครือที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2562) การเปลี่ยนแปลงของสังคมวิถีชีวิตที่เกิดขึ้นปฏิเสธไม่ได้ว่าเกิดจากความเจริญก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีในปัจจุบัน นอกจากสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตในสังคมโลกปัจจุบันที่ทุกคนได้รับผลกระทบและได้สัมผัสอย่างประจักษ์แล้ว มีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอันเป็นผลกระทบมาจากลักษณะสำคัญของศตวรรษที่ 21 คือสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือ โรคไวรัสโควิด-19 นับเป็นสถานการณ์วิกฤติของโลกครั้งใหญ่ที่ทำให้ภาวะการณ์ด้านต่าง ๆ ได้รับผลกระทบอย่างใหญ่หลวงและเกิดการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็น ภาวะด้านเศรษฐกิจหดตัวลงอย่างรุนแรงที่สุดครั้งหนึ่ง ภาวะด้านสังคม โรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต การบริการและภาคอุตสาหกรรม ภาวะด้านเทคโนโลยี เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการทำงานและในชีวิตทุกด้าน ภาวะด้านการเมืองและสิ่งแวดล้อม มีความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและต้องเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีผลกระทบไม่เว้นแม้แต่ในด้านการศึกษา จำเป็นที่จะต้องตระหนักในเรื่องของการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกยุคปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว คือ ทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาความเจริญในด้านต่าง ๆ และสิ่งที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์นั่นก็คือ การศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักที่จะ เรียนรู้และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก และเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผลผลิตสู่สังคมที่มีคุณภาพและ เป็นการเตรียมคนให้มีความพร้อมในการแข่งขันในสังคมโลก และจากการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองความต้องการ

ของสังคมได้อย่างชัดเจน จากปัญหาดังกล่าวจึงเกิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ขึ้น ซึ่งได้กำหนดให้ บุคคลมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ประกอบกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็น กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันนับว่าโรงเรียนมัธยมศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในนโยบายด้านการศึกษาที่รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรการจัดการศึกษาในทุกกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติกฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในการจัดการศึกษาทุกระดับนั้นงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด ซึ่งเน้นความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน และที่สำคัญที่สุด คือ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและปฏิบัติตามโปรแกรมการสอนนั้น การบริหาร งานวิชาการจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนต้องให้ความสำคัญและ ปฏิบัติเป็นอันดับแรก เพราะงานวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญาและความนึกคิดของผู้เรียนเพื่อเป็น ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตน อันเป็นเป้าหมายตามภารกิจหลักของโรงเรียนระดับเขตพื้นที่ การศึกษา การบริหารงานวิชาการจะประกอบด้วย การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์และ นโยบายทางด้านวิชาการ การจัดทำมาตรฐานทางด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการและพัฒนาสื่อต้นแบบ การเผยแพร่กิจกรรมการศึกษาและ การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การนิเทศติดตามผล การวัดและประเมินผลคุณภาพการศึกษา ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจหลัก ส่วนงานอื่น ๆ จะเป็น งานสนับสนุนให้งานวิชาการมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การบริหารงานวิชาการเป็นงานพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อก่อให้เกิด การเรียนรู้ และ การศึกษาของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักถึงบทบาทการเป็นผู้นำ ทางวิชาการที่จะต้องส่งเสริม สนับสนุน เชิญชวนให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานเต็มความสามารถ สร้างความรู้สึกร่วมกัน และสร้างความศรัทธาต่องาน การมีส่วนร่วมของบุคลากรจะเป็นการสร้างทีมงาน ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ โรงเรียนเป็นองค์กรที่นับว่ามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่ง ในสังคม และต้องอาศัยพึ่งพาซึ่งกันและกันในการดำเนินงานต่าง ๆ อาทิเช่น การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ไปจนถึงสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับ ชุมชน โรงเรียนต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านการพัฒนา หลักสูตร การจัดทำแผน กลยุทธ์โรงเรียน การพัฒนาบุคลากรและพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่ง การเรียนรู้ตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติมาตรฐานที่ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา โรงเรียนให้มีความก้าวหน้า การพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการตอบสนองความ ต้องการของชุมชน โรงเรียน ต้องพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นั้นเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษา คณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ (พระราชวรมนี 2521 อ้าง ถึงใน กองพุทธศาสนศึกษา 2557) ซึ่งมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา และ บาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัด กล่าวคือ ภายหลังจากที่การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิด ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2432 และ พ.ศ.2489 ตามลำดับ ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดแผนกมัธยมขึ้นมาเรียกว่า โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา กำหนดให้มีการเรียนบาลีนักธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 4 ต่อมาเมื่อ โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่งมีภิกษุและสามเณรเรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษาจึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญ ศึกษาสำนักวัด โดยมติสังฆมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ออกระเบียบกระทรวงให้โรงเรียนบาลี วิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดเปิดทำการสอบสมทบในชั้นตัวประโยค คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้น มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้วก็ยังคงจะได้รับ ประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรนิยมเรียน กันเป็นจำนวนมาก โรงเรียนประเภทนี้จึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษาธรรมและบาลีจะเสื่อมลง เพราะพระภิกษุและสามเณรต่างมุ่ง ศึกษาวิชาทางโลกมากไป เป็นเหตุให้ต้องละทิ้งการศึกษาธรรมและบาลีเสีย แต่ทางคณะสงฆ์ก็ยัง พิจารณาเห็นความจำเป็นทางการศึกษาวิชาทางโลกอยู่

ดังนั้นแม่กองบาลีสนามหลวง พระธรรมปัญญาบดี (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ฟั้น ชุติน ธรรมหาเถร) จึงได้ตั้งคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่ มี วิชาบาลี วิชาธรรม และวิชาทางโลก เรียกว่า บาลีศึกษาสามัญศึกษา และปริทัศน์ศึกษา และได้ ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.2507 พร้อมกับได้ยกเลิกระเบียบของคณะสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของ โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดเสีย และกำหนดให้พระภิกษุสามเณรเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่ แต่การณ์ปรากฏต่อมาว่า การตั้งสำนักเรียนตามแบบโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกบาลีใหม่นี้มีน้อย นักเรียนก็นิยมเรียนกันน้อย เพราะพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ยัง พอใจที่จะเรียน โดยได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอยู่ ดังนั้นนักเรียนในโรงเรียน ดังกล่าว จึงได้พากันเข้าชื้อกันเป็นนักเรียนราษฎร์ของวัด ซึ่งตั้งขึ้นโดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ บ้าง สมัครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงระยะเวลา นั้นเกิดความสับสนเป็นอันมาก (กรมการศาสนา 2521)

ในขณะที่เดียวกันได้มีผู้แทนราษฎรได้ยื่นเรื่องราวขอให้กระทรวงศึกษาธิการเปิดการสอบสมทบในชั้นประโยคให้แก่พระภิกษุสามเณร แต่กรมการศาสนาร่วมกับกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาลงความคิดเห็นร่วมกันว่าควรจะต้องตั้งโรงเรียนขึ้นประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณร โดยให้เรียนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป โดยไม่มีการสอบสมทบ แต่ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการสอบเอง และโดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรมก็ต้องอนุวัตรไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแขนงหนึ่ง คือหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ได้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษานักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรจะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรง และสืบต่อพระพุทธศาสนา ให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้วสามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้หรือเข้าราชการสร้างประโยชน์ ให้ก้าวหน้าให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน ในระยะเริ่มแรกมีเจ้าอาวาส 51 แห่ง รายงานเสนอจัดตั้งต่อกรมการศาสนา (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553-2562 2552)

ต่อมา โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 2 มาตรา 12 ว่า “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง” และมาตรา 18 (2) กำหนดว่า “โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น” ดังนั้น จึงถือได้ว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความในมาตรา 12 และมาตรา 18 (2) แห่งพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎกระทรวงดังกล่าว โดยมุ่งเน้นให้วัดที่จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์เป็นสำคัญ มหาเถรสมาคม จึงได้ออกประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนด ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรฐาน แผนการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำ

ส่งเสริมการจัดการศึกษา และพิจารณาวินิจฉัย ขี้ขาดปัญหา ข้อขัดข้องต่าง ๆ มี สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต) เป็นประธานกรรมการ มีผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นรองประธานกรรมการ มีผู้แทนจากบุคคลและหน่วยงานสำคัญต่าง ๆ อาทิ ประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นคณะกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2557)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้นในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิการพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีความรู้ มีทักษะในวิชาธรรม และวิชาสามัญ และมีการบริหารจัดการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารงานทั่วไป โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตจังหวัดขอนแก่น ซึ่งการการงานวิชาการทางวิชาการ คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารเพราะผู้บริหารสถานศึกษาคนเดียว ไม่สามารถดำเนินการทุกอย่างให้สำเร็จได้ จะต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การที่ผู้บริหารจะได้รับความร่วมมือด้วยดีนั้นจะต้องดำเนินบทบาท และพฤติกรรมที่เหมาะสมในการรวมพลังครูทำให้กิจกรรมด้านการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจนั้นจะมีคุณลักษณะโดดเด่นเฉพาะอยู่หลายประการ (พินลพวรรณ เพชรสมบัติ, 2555)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยศึกษาจาก ผู้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหาร และครูที่รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการเนื่องจากผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยตรง เพื่อผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับใด

1.3.2 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันหรือไม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นที่มีเพศแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.4.2 ผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.4.3 ผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.4.4 ผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยมี ขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 24 รูป และครูวิชาการจำนวน 113 รูป/คน รวมประชากรทั้งสิ้น 137 รูป/คน จากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

1.5.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น รวมจำนวน 103 คน โดยการเปิดตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (ในครั้งนี้ได้กำหนดใช้การบริหารงานวิชาการทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้)

1.6.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการ เรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

1.6.3 ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานวิชาการเป็นงานดำเนินการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ อันประกอบไปด้วย การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนและโครงการสอน การนิเทศการสอน การวัดผลและประเมินผล การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมินผล การจัดงานวิชาการ ตลอดจนการมุ่งเสริมและพัฒนาคนในองค์กรหรือสถานศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุดและขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนที่จะมีการปฏิบัติโดยจะต้องจัดระบบสายงานวิชาการ งบประมาณ มีการจัดเตรียมอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรเป็นต้น

1.6.4 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง มีการเทียบโอน มีการสร้างและพัฒนา เครื่องมือวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน โดยการบริหารงาน การประเมินผลการเรียน ขอบข่ายงานวัดผลและ ประเมินผล ถือเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดผลและ ประเมินผลที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.6.5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน โดยจัดเนื้อหา สารและกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิดในทุกกลุ่มสาระ การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม การจัดบรรยากาศ และ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อแนวทางการบริหารงานวิชาการใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

1.7.2 ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนผู้ที่สนใจ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษาดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
- 2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องมือชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร และงานวิชาการเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอความหมายของการบริหารงานวิชาการดังนี้

2.1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา เพราะหน้าที่หลักของสถานศึกษา คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เป็นคนดีคนเก่ง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นและให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กฤตยา จุลละมณฑล (2557) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภท ตามกระบวนการและ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ดอกฝ้าย ทศเกตุ (2553) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในภารกิจทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถบรรลุตามเป้าหมายของ หลักสูตร การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ได้นั้น จำเป็นจะต้องกำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ให้ชัดเจน ซึ่งเป็นนโยบาย นำไปสู่เงื่อนไขของการปฏิบัติงานที่ส่งผล

ให้เกิดความสำเร็จขององค์กรภายในขอบข่ายการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียน การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนใน โรงเรียนให้มี ประสิทธิภาพ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ศิริพร ทาราย (2552) การบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานที่สำคัญ มีขอบเขต กว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร เป็นหัวใจและงานหลักที่ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการทำงานกิจกรรมทุกชนิดเพื่อปรับปรุง และ พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี รวมทั้งการวัดผล ประเมินผลด้วย ซึ่งความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์ทุกชนิด ภายในโรงเรียน เพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มี ลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

สันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการ กิจกรรมทุกชนิดทุกรูปแบบทุกประเภทที่เกี่ยวกับการสอนหรือการบริหารสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิต่อการ จัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้การสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือด ใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งาน วิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องตลอดไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการว่า การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุจิรี ภูสาระและจันทราณี สงวนนาม (2545) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการว่า การ บริหารวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2544) กล่าวว่า ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามที่คาดหวังนั้น ประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแนวความคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลาง มาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้ กำหนดขึ้น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่ให้นับผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริง ๆ งานเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนที่หันมาเน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่ เน้นการใช้ข้อทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานอีกหลาย ๆ ด้านที่เป็น องค์กรประกอบสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งรวมเรียกงานทั้งหมดนี้ว่า “งานวิชาการ” ดังนั้นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงหมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา การบริหาร งานวิชาการ หมายถึง การ บริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอนให้ เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2544) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

งานด้านการพัฒนาคุณภาพครู งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนงานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานการวัดและประเมินผลการเรียน

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนหลักสูตรและรวมถึงการพัฒนาครูเพื่อมาผลแห่งการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวงนั้น มาเอื้ออำนวยและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของสถานศึกษาซึ่งมีบุคคลและหน่วยงานทางการศึกษา สำหรับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการนั้น มีนักวิชาการ ได้ให้ความสำคัญไว้ หลากหลาย ดังนี้

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2565) งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียนงานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมบัวคำ ชุมจันทร์ (2555) ความสำคัญของการบริหารวิชาการ เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องสนับสนุนและส่งเสริม การบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การบริหารการเรียนการสอน 3) การบริหารการประเมินผลการเรียน 4) การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ 6) การบริหารวิจัยและพัฒนา 7) การบริหารโครงการทางวิชาการ 8) การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ ขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเป็น 4 ด้าน ตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) หลักสูตร 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผล ประเมินผลและการเข้ารับการศึกษาต่อ 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการยา หลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้ 1) แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา การ รับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน 2) โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร 3) บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนแต่ละรายวิชา การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดส่ง อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และ ความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอนการจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดซื้อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ ผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้ สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของ โรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพ การศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2550) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญ ของโรงเรียน มีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการ อย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงานปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด โดยมุ่ง ประโยชน์โดยให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถปรับตัวใน สังคม มีคุณธรรม มีความขยันหมั่นเพียร มีความรู้และทักษะตามศัทยภาพ และมีความเป็นพลเมืองดี ในระบบประชาธิปไตย

ถวิล อรัญเวศ (2549) กล่าวว่า กรอบบริหารงานวิชาการ ขึ้นพื้นฐานในปัจจุบันแบ่ง ออกเป็นงานใหญ่ ๆ ได้ 2 งาน คือ งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการและ งานสนับสนุน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของ สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กำหนดให้สถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดสาระหลักสูตรเพื่อความ

เป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ความสำคัญของงานวิชาการว่าการ บริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพ ของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร

รุจิรี ภู่อาระ และจันทธานี สงวนนาม (2548) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็น หัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง การที่จะตรวจสอบ ว่าสถานศึกษาใดผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ สามารถดูได้จาก 1) สถานศึกษามี ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความตระหนักและร่วมกันพัฒนางานวิชาการ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ 5) ผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วินิจ เกตุขำ (2546) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในยุคปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะมีโอกาสตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ ทางการศึกษาที่ให้ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษารับผิดชอบการบริหารงานวิชาการ โดยตรง เป็นเรื่อง ที่ สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจำต้องปรับตัวอย่างมากผู้บริหาร สถานศึกษาต้องรู้ เข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะในเรื่องของการบริหาร หลักสูตรและ กระบวนการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการ บริหารงาน วิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการทั้งด้านหลักสูตร การสอน ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรู้และเข้าใจกรอบแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน และกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการ จัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและ ใน ขณะเดียวกันก็ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ ท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ ด้วยการจัดการกระบวนการ การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการ พัฒนาแหล่งการ เรียนรู้ที่พอเพียงเหมาะสม เช่น รัฐบาลจัดสรรงบประมาณและจัดหา Tab Let สำหรับให้นักเรียนได้ ใช้เป็นสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ได้อย่างกว้างขวาง ก้าว ทันความเจริญในยุคโลกาภิวัตน์ อีกทั้งความตื่นตัว การเตรียมความพร้อม ทุกด้านโดยเฉพาะด้าน การศึกษาของประเทศไทยสำหรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558

กมล ภู่อาระสิริฐ (2544) ความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า สถานศึกษาทุกระดับและ ทุกประเภทมีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ คาดหวังไว้ตามระดับและ ประเภทของการศึกษานั้น คุณภาพที่คาดหวัง หมายถึง คุณสมบัติ อันพึงประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นแก่ ผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกายและจิต และคุณลักษณะ ในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งคาดหวัง โดยการกำหนดในหลักสูตร คาดหวังโดย ชุมชนและสังคม คาดหวังโดยสถานศึกษาเอง และคาดหวัง โดยตัวผู้เรียน ด้วยเหตุที่มีภารกิจดังกล่าว

โรงเรียนจึงต้องพยายามดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามที่คาดหวัง การดำเนินงานให้ได้ผลดังกล่าว ต้องอาศัยการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ อาศัยการทำงานที่เป็นระบบ มีความตระหนักว่า ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอและมีความตั้งใจจริง

งานวิชาการเป็นงานสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน เป็นงานหลักที่ผู้บริหาร ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวด เป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมี การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นจึงมีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2544) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยให้ความสำคัญของงานวิชาการเป็นลำดับแรกและให้ถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่และให้ความสำคัญของงานวิชาการก่อนงานอื่น ๆ โดยได้ จัดลำดับความสำคัญของงานต่าง ๆ ไว้ดังนี้ 1) งานวิชาการ 2) งานธุรการ การเงิน และพัสดุ 3) งาน บุคลากร 4) งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 5) งานสัมพันธ์ชุมชน

พิสมัย อานัญจวนิชย์ (2541) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของ สถาบันการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นการจัดกิจกรรมทุกชนิดของ สถานศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองให้เป็น คนดี มีความรู้ ความสามารถ ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การจัด การศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

กิติมา ปรีดีติลก (2532) งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญของโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงานเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของนักศึกษาดังนี้ บริหารงานวิชาการว่าประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 อย่างคือ 1) การจัดโปรแกรมการเรียน 2) การปฏิบัติ ตามโปรแกรม 3) การติดตามการเรียนการสอน 4) การจัดบริการการสอน

Van Miler (1965) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของ สถานศึกษาและที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่ การจัดโปรแกรมการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรม รวมทั้งการวัดผลเพื่อที่จะได้ติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ จัดบริการในการสอน บทบาทหลักของผู้บริหาร

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ เป็น อย่างมากของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารวิชาการให้มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพ งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของ การบริหารการศึกษา เพราะ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ จุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง พัฒนานักเรียนให้มี คุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม ต่อไปได้เป็นอย่างดี โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นสำคัญ

2.1.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้ผลงาน มี ประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการ หลายท่าน ได้ให้ความหมายของกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้หลายแนวทางดังนี้

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2565) ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการ ดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมี

ข้อความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม 2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด 3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ 4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 5) มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546) การบริหารงานวิชาการ ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นขั้นเตรียมการ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ สภาพ ปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปรวมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้ แล้วจึง หาทางเลือกที่ดีที่สุด กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จัดแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมที่นำไปสู่ การปฏิบัติ การวางแผนงาน วิชาการเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ การวิเคราะห์ จุดเด่นหรือจุดแข็ง หากจุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงพัฒนาการวิเคราะห์โอกาสและการจัดการเชิงรุก รวมทั้งสิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคต่าง ๆ 2. ขั้นการจัดองค์การ (Organizing) ในสายงานวิชาการมีการจัดองค์การและ ระบบโครงสร้างโดยที่ผู้บริหารมอบความรับผิดชอบให้กับผู้ช่วยหรือรองผู้บริหารให้ทำหน้าทีงาน วิชาการและแบ่งงานไปตามลักษณะงานในแต่ละกลุ่มวิชา หมวดวิชา แผนกวิชา ภาควิชา คณะวิชา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การบริหารงานวิชาการจะต้องมีคณะกรรมการ หรือสภาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานภายใน คูแล ควบคุม ส่งเสริม ให้การปฏิบัติงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องจัดฝ่ายรับผิดชอบแต่ละงานไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ 1) ฝ่ายทะเบียนและประเมินผล ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการรับนักเรียนหรือผู้เรียน จัดทำทะเบียน ผลการเรียนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา 2) ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์การศึกษาเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการจัดทำสื่อและอุปกรณ์ บริการเครื่องมือและเทคโนโลยี ห้องปฏิบัติการตามลักษณะวิชา 3) ฝ่ายนิเทศงานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมพัฒนาศักยภาพอย่าง ต่อเนื่อง โดยการประชุม อบรม สัมมนา จัดระบบควบคุมมาตรฐานและประเมินผล 4) ฝ่ายส่งเสริม เกี่ยวกับการจัดบริการห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เป็นต้น 3. ขั้นการจัดดำเนินงาน (Processing) เป็นขั้นดำเนินงานตามแผนและโครงการ หรือกิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในขั้นของการวางแผนและการจัดองค์การ ผู้บริหารทำหน้าที่คอยกำกับให้ คำปรึกษาติดตามประเมินให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้ปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพจัด กิจกรรมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และผู้บริหาร จะทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศงานภายในตาม กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพของผลผลิตอีก 4. ขั้นการนิเทศ ภายใน (Supervising) ในการบริหารงานวิชาการ จำเป็นต้องอาศัย กระบวนการนิเทศภายใน ซึ่ง ผู้บริหารต้องควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล พร้อมทั้งให้ขวัญ กำลังใจและกระตุ้นให้บุคลากร ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารทำ กิจกรรมร่วมกับผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงาน การนิเทศภายในมีความหมายรวมถึงการนิเทศเรื่องหลักสูตร และการสอนโดยการพัฒนาบุคลากรให้มี

ศักยภาพสูงขึ้น และเป้าหมายที่ต้องการคือคุณภาพของ ผลผลิต ดังนั้นกระบวนการนิเทศภายใน ได้แก่ การค้นหาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ (Need assessment) การเลือกและกำหนดทางเลือก (Alternative forecasting) การใช้ข้อมูลข่าวสาร (Information) การปฏิบัติตามแผน (Doing) การประเมินผล (Evaluation) และการให้ขวัญกำลังใจ (Reinforcement) 5. ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นตอนตรวจสอบความก้าวหน้า ความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนางานวิชาการเป็นระยะ ๆ เป็นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่ามีปัญหา มีความสำเร็จหรือไม่มีอุปสรรคอะไรบ้างที่ต้อง แก้ไข ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยการประเมินทั้งตัวป้อน กระบวนการ ผลผลิต และ สภาพบริบททั่วไป เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

จากขั้นตอนกระบวนการบริหารงานวิชาการ พอสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินการตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุงแก้ไข (Act) ซึ่งจะเห็นว่ากิจกรรมการบริหารนั้นอะไรที่มีความสำคัญจะกำหนดไว้เป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหารนับตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย

รียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการว่า การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กมล ภูประเสริฐ (2544) กระบวนการบริหารออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐาน มาจากสภาพที่เป็นปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนางาน และกำลังงบประมาณในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ 3) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 4) การกำหนดกลยุทธ์ 5) การกำหนดแผนงาน/โครงการ การนำแผน ไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ 1) การจัดองค์กร หรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน/หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงานและภารกิจของผู้รับผิดชอบ 2) การสั่งการหรือมอบหมายงาน 3) การควบคุมงาน 4) การติดตามกำกับ 5) การประสานงาน 6) การนิเทศงาน การประเมินผล การปฏิบัติตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถ บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้ 1) การประเมินระหว่างการทำงาน 2) การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน 3) การรายงาน

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน หลักสูตร และรวมถึงการพัฒนาครู เพื่อนำผลแห่งการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวงนั้น มาเอื้ออำนวยและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สรุปกระบวนการด้านการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือการจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานวิชาการซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมด้าน

วิชาการ รวมทั้งงานด้านวัดผลและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินการด้านวิชาการจะมีการวางแผน ด้านวิชาการขั้นตอนการจัดและดำเนินการและขั้นการส่งเสริมและติดตามด้านวิชาการ

2.1.4 หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีมีคุณภาพหรือได้คุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ ในการบริหารงานวิชาการจึงต้องมีหลักการ และวิธีการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้อง มีความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2557) ได้อ้างถึงสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยกำหนดลักษณะ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มี 5 ลักษณะ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. มีความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้
4. มีศักยภาพในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ
5. มีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545) ได้กล่าวไว้ว่าหลักการบริหารวิชาการมีหลักดังนี้ 1) หลัก แห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนกินเวลาและ ช้ากว่ากำหนด 2) หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือนักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ และการจัดการได้

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2554) ได้นำเสนอผู้นำทางวิชาการแนวใหม่ สำหรับนำมาปรับใช้ ในด้านการบริหารจัดการด้านการศึกษาในปัจจุบัน ผู้ต้องทางวิชาการต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ 1. Visionary Leader คือ ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ชัดเจนว่าจะนำพาหน่วยงานไปข้างหน้า อย่างไร มีแนวคิดและจุดยืนของตัวเองอย่างป็นรูปธรรมชัดเจน รวมทั้งมีอุดมการณ์และความเชื่อมั่น ในสิ่งที่ตนเอง เช่น ผู้บริหารมีความเชื่อว่าผู้เรียนจำเป็นต้องมีวิจาร์ณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ และ ทักษะการแก้ปัญหา และเชื่อว่าครูรุ่นใหม่ต้องเป็นผู้ที่สร้างสรรค์และมีผลิิตภาพผู้บริหารก็ต้องพยายาม ผลักดัน โดยใช้รูปแบบและแนวทางที่ทำให้สิ่งที่ผู้บริหารเชื่อนั้นเกิดขึ้นให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี วิสัยทัศน์ จึงมีคุณลักษณะเฉพาะ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจความเชื่อมั่น มีจุดยืนและสามารถ วิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เพื่อให้สามารถดำเนินการในแต่ละสถานการณ์ได้อย่าง เหมาะสม 2. Transactional Leader คือ ผู้นำที่สามารถเชื่อมโยงคนในกลุ่มต่าง ๆ ให้สามารถทำงาน ร่วมกันได้ ผู้นำควรต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และ ทางเลือกใหม่ ให้ผู้อื่นได้ร่วมวางแผน ร่วมทำงานแบบU Inspire a shared visionผู้นำจึงต้องมี กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น (Participation) ในการดำเนินการ ดังกล่าว ผู้บริหารต้องมีความมั่นใจในตนเอง เข้าใจตนเองอย่างชัดเจน สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ รวมทั้ง

รับฟัง เปิดใจ โดยต้องเป็นผู้ยอมเปลี่ยนแปลงและให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมิน ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ได้ความเห็นร่วม (Shared Vision) การกำหนดทิศทางและการมีส่วนร่วม (Participate) ผู้บริหารวิชาการควรเป็นนักพูดที่มีทักษะการสื่อสารที่ดีและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

3. Creative and Productive Leader คือผู้นำต้องมีความคิดใหม่ และสร้างสรรค์งานใหม่ เป็นการแสวงหาและประยุกต์ใช้วิธีการใหม่ (Challenging the Process) หรือประยุกต์วิธีการยุทธวิธีใหม่เข้ากับวิธีการของตนเอง

4. Transformational Leader คือผู้นำมีกระบวนการ หรือเทคนิคในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย โดยการให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Enable Others to Act) คือ การกระจายงาน ความรับผิดชอบและอำนาจออกไปเพื่อให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ผู้บริหารจึงต้องดูคนเป็น อาจใช้วิธีทดสอบให้ผู้ร่วมงานลองทำ และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนได้ ผู้บริหารควรต้องเปิดโอกาสให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานในลักษณะช่วยงาน เนื่องจากเป็นไปได้ที่ผู้บริหารจะเชี่ยวชาญในทุกเรื่อง อีกทั้งการบริหารงานวิชาการต้องการความคิดเห็นที่หลากหลาย

5. Charismatic Leader คือผู้นำที่มีบุคลิกภาพที่ทำให้ผู้อื่นรู้สึกอบอุ่น และสามารถเป็นที่ปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ได้ และผู้นำต้องมีความสามารถในการเสริมแรงใจ (Encourage the Heart) ต้องให้กำลังใจส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรกระตือรือร้นในการทำงาน เพราะคำสั่งมักได้ผลเมื่อมีการออกคำสั่ง เมื่อผู้นำไม่ออกคำสั่ง ผู้ปฏิบัติก็จะไม่ดำเนินการ การทำให้ผู้ปฏิบัติมีความต้องการหรือความอยากทำงานด้วยตนเองเป็นเรื่องค่อนข้างยาก ผู้บริหารจึงต้องพิจารณาและประเมินผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถสร้างความอึกเขิมให้เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้งานดำเนินการไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

จินตนา ศรีสารคาม (2554) ศึกษาการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่

- 1) วิเคราะห์จุดมุ่งหมายการศึกษา
- 2) การสร้างแรงบันดาลใจ
- 3) เน้นการเปลี่ยนแปลง
- 4) มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 5) มีการทำงานเชิงกลยุทธ์
- 6) มีการมอบอำนาจ
- 7) ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา
- 8) พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ
- 9) เน้นความสำเร็จของทีม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2555) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดเป้าประสงค์ของโรงเรียน
2. การสื่อสารเป้าประสงค์ของโรงเรียน
3. การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน
4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
6. การควบคุมการใช้ตารางสอน
7. การตรวจสอบภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน
8. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู
9. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู
10. การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานวิชาชีพ

จิราภรณ์ จันทร์สุพัฒน์ (2544) กล่าวว่า อย่างไรก็ตามเนื่องจากงานวิชาการมีขอบข่ายที่กว้างขวางและมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงานบริหารด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน เทคนิคและหลักการ

บริหารจึงอาจมีความแตกต่างกันในรายละเอียดของงาน แต่หลักการสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการ อาจสรุปได้ดังนี้ 1) จัดทำแผนงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับหลักสูตร แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐ 2) จัดตั้งคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน 3) กระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ 4) ริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ 5) จัดทำโครงการพัฒนาครูชั้นในโรงเรียน 6) ส่งเสริมสวัสดิภาพ สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน 7) มีการติดตามและประเมินผลงาน

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540) ได้กล่าวไว้ว่า ในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรกระจายความรับผิดชอบอำนาจและความรับผิดชอบ ไปยังผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครูทุกคนความเป็นผู้นำของผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนอยู่ตามความสามารถจะช่วยให้บุคคลอื่นให้ทำงาน ค้นหาศักยภาพหรือความสามารถพิเศษในตัวผู้ร่วมงานแล้วนำศักยภาพหรือความสามารถพิเศษนั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวบุคคลผู้นั้นเองและหน่วยงานในที่สุดผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรใช้วิธีการบังคับหรือขู่เข็ญ เพราะจะไม่บังเกิดประโยชน์แต่ประการใดผู้บริหารโรงเรียนควรอาศัยเทคนิคที่จะกระตุ้น เพื่อให้เกิดพลังในทางทางสร้างสรรค์และจินตนาการที่จะร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

Bruce (1978) ได้ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการไว้ ได้แก่ 1) หลักแห่ง ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่า กำหนด 2) หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้นั้นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถทักษะคุณธรรมและการจัดการได้ ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถดำเนินการบริหารงานวิชาการ ได้ตาม ภาระงาน ที่กฎกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด ยกเว้นภาระงานดังต่อไปนี้ไม่มีใช้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน 3) การคัดเลือกหนังสือและแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาส่วนการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สถานศึกษาประเภทที่หนึ่งและประเภทที่สอง สามารถดำเนินการบริหารงาน วิชาการได้ทุกรายการตามภาระงานที่กฎกระทรวงศึกษาธิการ และตามประกาศของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเช่นกัน

จากหลักการบริหารงานวิชาการที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการบริหารวิชาการเป็นหัวใจ สำคัญของสถานศึกษา โรงเรียนจะมีคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิค กระบวนการ มีความเข้าใจ รวมถึงการมีเป้าหมายของการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียน

2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนรวมทั้งหมดยุคมี 9 ด้าน 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การวัดผลประเมินผลการศึกษา

เรียน 6) การพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพ การศึกษากับงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติทางด้าน วิชาการไว้ ดังนี้ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การจัดการ เรียนการสอนในสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 9) การนิเทศ การศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 12) การ ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วัย และหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและ ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549) ได้กำหนดงานหลักที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการออกเป็น 6 งาน ดังนี้ 1) งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร 2) งานบริหารหลักสูตร 3) งานสื่อและนวัตกรรม 4) งานวัดและประเมินผล 5) งานนิเทศภายใน 6) งานส่งเสริมวิชาการ

ปัญญา แก้วกีร และ สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ในระดับสถานศึกษาการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการ ดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ใน จุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการว่า ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ 1) การวางแผนงานเกี่ยวกับวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การนำ หลักสูตรไปใช้การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียน การสอน เช่น การกำหนดรายวิชา การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุง การเรียนการสอน การฝึกงาน 3) การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การส่งเสริมการจัดหลักสูตร โปรแกรมการศึกษา 4) การวัดและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้เสนอแนวทางการบริหารและการจัด การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา นา เสนอขอบข่ายภารกิจของงานในด้านการบริหาร วิชาการไว้ 8 ด้านดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การ วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา 5) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง การเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2544) กล่าวว่าการบริหารวิชาการเป็นงานหลักมีลักษณะคล้ายกับส่วน ที่เป็นร่างกายของเด็ก หรือร่างกายของผู้เรียนเป็นส่วนงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบโรงเรียนซึ่งจะ

ผิดพลาดไม่ได้ เป็นงานที่เป็นหัวใจโดยหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ เป็นหลักที่ใช้กำกับการจัดระบบการทำงานของโรงเรียนและใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ตอบสนองและสนับสนุนการทำงานวิชาการของโรงเรียนคือให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพให้ได้ คนดีที่เป็นคนที่สมบูรณ์

วิชัย ต้นสิริ (2542) ได้ให้ความสำคัญว่า การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญมาก บทบาทของสถาบันการศึกษาคือการสร้างผู้นำในวิชาชีพต่างผู้นำทางวิชาการด้านความคิด ผู้นำทางการเมืองผู้นำในวงราชการสถาบันการศึกษาจึงมีผลต่อเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม หากจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานของการสร้างทรัพยากรบุคคลของชาติ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานวิชาการแบ่งออกเป็น 6 ประการใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ 2) หลักสูตรและการสอน 3) การจัดการเรียนการสอน 4) สื่อการสอน 5) การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศ การฝึกอบรม 6) การวัดและประเมินผล

จากแนวคิดของนักการศึกษา นักวิชาการดังกล่าวสามารถ สรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการได้ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตารางสังเคราะห์ การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งอ้างอิงที่ใช้ในการสังเคราะห์									
	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549)	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา (2545)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545)	ปัญญา แก้วกัญญา และ สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545)	อุทัย บุญประเสริฐ (2544)	วิชัย ต้นสิริ (2542)	วิชัย ต้นสิริ (2542)	ความถี่
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	8
2. การวางแผนงานบริหารด้านวิชาการ	✓	✓	✓		✓	✓	✓			7
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	7
4. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓		✓	✓	✓				6
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	✓	✓		✓		✓		✓	✓	5
6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓			✓				✓	✓	3
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	✓		✓	✓						3
8. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น		✓						✓	✓	2
9. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		✓								2
10. การนิเทศการศึกษา				✓						2
11. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓			✓						2

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งอ้างอิงที่ใช้ในการสังเคราะห์									
	สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	มูลนิธิคิด อินทรรักษ์ (2549)	สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา (2545)	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545)	ปัญญา แก้วกัญญา และ สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545)	อุทัย บุญประเสริฐ (2544)	วิจัย ต้นสิริ (2542)	กิตติมา ปรีดีดิลก (2532)	ความถี่
12. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น		√		√						2
13. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา		√								1
14. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา		√								1
15. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา		√								1
16. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา							√			1
รวม	8	11	4	9	4	4	2	5	6	53

จากตารางที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากทัศนะของนักวิชาการ พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มี 16 ตัว บ่งชี้ สรุปได้ว่า มีตัวบ่งชี้ 4 ด้าน ที่มีความถี่สูง จำนวน 6-8 ความถี่ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น การบริหารงาน

วิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยจึงสรุปตัวแปรออกมา ทั้ง 4 ด้านและได้นำมาเป็นแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่จุดหมายของการศึกษา ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งตัวผู้เรียนเองและช่วยให้ครูมีทิศทางในการนำหลักสูตรไปใช้ งานหลักสูตรจัดเป็นแผนที่ทำงานของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนภายใต้ การสนับสนุนของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานหลักสูตรและ การบริหารหลักสูตร โดยนำเสนอแยกเป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความหมายของการจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารกับการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ไว้ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลางของ กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคมชุมชน และท้องถิ่น 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 3) จัดโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหา สาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงการ พัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระ แกนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของ สังคม ชุมชน และท้องถิ่น 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้ง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีใน หลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายาม บูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความ เหมาะสม 4) นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม 5) นิเทศการใช้หลักสูตร 6) ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตาม ความเหมาะสม งานหลักสูตรจัดเป็นแผนที่ทำงานของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนภายใต้ การสนับสนุนของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานหลักสูตรและ การบริหาร หลักสูตร โดยนำเสนอแยกเป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความหมายของการจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา

ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารกับ การจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีภารกิจสำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่เป็ความต้องการในระดับชาติ พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตร ด้วยการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพผู้เรียน ในระดับสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้านวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตรในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียด ที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงาน ต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้ จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้ง สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาและ ความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับความรู้และประสบการณ์ที่จัดให้แก่ ผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษาและนักรการศึกษาซึ่งให้แนวคิด เกี่ยวกับความหมายหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) การบริหารหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการ เรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่าย มีส่วนร่วม

สันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูอาจารย์ได้ร่วมมือกัน เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและ แนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษานั้น

นุสรณ์จิต ธรรมสิริ (2547) กล่าวว่า การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถาน ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับ

พิมพ์อร สดเอี่ยม (2547) กล่าวว่า การส่งเสริมงานวิชาการหมายถึงงานที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับและส่งเสริมการดำเนินการทางวิชาการได้แก่ งานสวัสดิการของบุคลากร งานสารบรรณงานแผนงานโครงการและงบประมาณ งานอาคารสถานที่ และส่งแวดล้อม งานพัสดุ อุปกรณ์ครุภัณฑ์และงานกิจการนัการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

อุทัย บุญประเสริฐ (2544) กล่าวว่า การส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนแท้จริงมีความหมายและขอบเขตมากกว่าตัวหลักสูตร และการเรียนการสอนในชั้นเรียน แต่งานวิชาการของโรงเรียนจะมีหลักสูตรเป็นแกนกลางเสมอ ในกิจกรรมหลักของโรงเรียน ซึ่งเป็นงานการเรียนการสอน หลักสูตรจะเป็นตัวกำกับในเรื่องเนื้อหาความรู้ เรื่องทักษะ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรและยังมีส่วนที่วัดด้วยภาวะสุขภาพอีกด้วย

โกศล ศรีทอง (2543) อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา (2532) ได้ให้ความหมายว่าการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึง การพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร และการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2542) กล่าวว่า การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ หมายถึง การพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตรและการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร ข้อมูลสารสนเทศ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การประเมินสถานภาพสถานศึกษาการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน การบริหารจัดการการใช้หลักสูตร การนิเทศการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร งานหลักสูตรและบริหาร หลักสูตร หมายถึง กระบวนการบริหารการจัดทำหลักสูตรและใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การดำเนินตามแผน การใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาหลักสูตร

2.2.2 ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ

การวางแผนวิชาการเป็นเครื่องชี้แนวทางการปฏิบัติงานและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การวางแผนล่วงหน้าอย่างมีระบบ รอบคอบมีขั้นตอนย่อมทำให้งานนั้น ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องยึดการวางแผนไว้เป็นหัวใจของการปฏิบัติงาน เมื่อได้เตรียมการไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้บริหารต้องจัดให้มีการวางแผนงานโดยปฏิบัติดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) 1.จัดทำแผนงาน และโครงการวิชาการประจำปี เพื่อให้การวางแผนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีผู้บริหารโรงเรียนจะต้องขอความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย และขอให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและรับผิดชอบการปฏิบัติงานตั้งแต่ต้น เพื่อทุกคนจะได้มีความสำเร็จในความเป็นเจ้าของหน่วยงาน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ได้ร่วมคิดร่วมทำ และจะช่วยให้ความร่วมมือด้วยเป็นอย่างดีเมื่อกำหนดแผนงานเสร็จแล้ว ก็จัดทำโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการ โดยให้ครอบคลุมงานต่อไปนี้ 1.1) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรการ และทิศทางของการบริหารงานวิชาการ 1.2) การจัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียน 1.3) การวางแผนการสอน

1.4) การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน 1.5) การนิเทศการสอน 1.6) ห้องสมุด 1.7) การวัดและประเมินผล 1.8) การพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์หรือแผนการเรียนต่าง ๆ 1.9) การซ่อมเสริม 1.10) การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการเรียนการสอน 1.11) การรายงานผลการเรียน เป็นต้น สถานศึกษาหรือโรงเรียนใดจะมีโครงการต่าง ๆ ในแผนงานวิชาการมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ตลอดจนนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียนนั้น ๆ เป็นประการสำคัญ สำหรับการเขียนโครงการนั้น จะต้องประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้ 1) ชื่อโครงการ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ 4) เป้าหมาย 5) ผู้รับผิดชอบโครงการ 6) ระยะเวลาดำเนินการ 7) สถานที่ดำเนินการ 8) วิธีดำเนินงานและขั้นตอนการปฏิบัติการ 9) งบประมาณที่ต้องการ 10) การติดตามและประเมินผลโครงการ 11) ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อสิ้นสุดโครงการ

2. การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ในรอบปีการศึกษาหนึ่ง ๆ จะมีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติ การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจนว่าจะกระทำวันใด เดือนใด และขณะเดียวกันก็จะเป็นเครื่องเตือนความจำของผู้ที่รับผิดชอบให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามกำหนดเวลา นอกจากนี้ปฏิทินปฏิบัติงานยังช่วยกระจายกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้สัมพันธ์และเหมาะสมในแต่ละภาคเรียน โดยป้องกันมิให้กระจุกอยู่ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าอีกด้วย

3. การจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องควบคุม ติดตามการปฏิบัติการสอนของครูให้เป็นไปตามเนื้อหาและกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือ และแผนการสอน

4. การจัดตารางสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและคณะทำงานเป็นผู้จัดทำตารางสอนโดยผู้บริหาคอยควบคุมดูแลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำตารางสอน

5. การจัดครูเข้าสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเลือกจัดครูผู้สอนให้เหมาะสมกับแต่ละวิชา แต่ละระดับชั้น และความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนจะมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนแล้วเทคนิควิธีการสอนก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดจนความสามารถในการปกครองดูแลเด็กนักเรียนให้อยู่ในกรอบ หรือแนวทางที่ต้องการ

6. การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน การจัดชั้นเรียนมีความสำคัญไม่น้อยต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องทราบถึงจำนวนชั้นที่จะทำการสอนนั้น จะแบ่งอย่างไร เป็นกี่ชั้น แต่ละชั้นจะยึดถือวิธีการคัดเลือกอย่างไร ทั้งนี้ จะต้องเป็นการประสานอย่างใกล้ชิดระหว่างฝ่ายอาคารสถานที่และฝ่ายวิชาการในการจัดชั้นเรียนมักจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและปรัชญาของโรงเรียน แต่หลักการที่สำคัญที่น่าจะคำนึงถึงก็คือการจัดชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยประโยชน์แก่ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มขีดความสามารถเป็นประการสำคัญ

ในขั้นนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำกับและดำเนินงานตามแผนงานวิชาการดังต่อไปนี้ 1) ตรวจสอบการเตรียมการสอน โครงการสอน และบันทึกการสอน 2) ให้ครูเข้าปฏิบัติการสอนตรงตามเวลา 3) ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้ครูดำเนินการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามแผนการสอนหรือคู่มือครู 4) จัดครูเข้าสอนแทนในกรณีที่ไม่มาปฏิบัติการสอน 5) ควบคุม ดูแล ให้ครูจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียน 6) สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 7) ควบคุม ติดตาม ให้ครูที่รับผิดชอบงานและโครงการ ดำเนินกิจกรรมไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน

การประเมินผลทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะทำให้ทราบว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด บรรจุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขหรือพิจารณาปรับปรุงต่อไป การประเมินผลจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีแนวปฏิบัติ เช่น 1.1) จัดหาเครื่องมือประเมินผลทุกชนิด เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่คณะครู อาจารย์ 1.2) จัดส่งเสริมให้มีการประเมินอย่างสม่ำเสมอเพื่อมุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นประการสำคัญ 1.3) รับฟังปัญหาในการประเมินผลการเรียน เพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือและการนิเทศในลักษณะต่าง ๆ 1.4) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน เพื่อให้ครูใช้สอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน 1.5) ประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนและเพื่อหาทางร่วมมือกันในการพัฒนานักเรียน 1.6) ประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน โดยนำผลมาเปรียบเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ก้าวหน้าขึ้นตลอดเวลา

2. การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียนมีแนวปฏิบัติ ดังนี้ 2.1) เป็นผู้ริเริ่ม และส่งเสริมการจัดทำโครงการวิชาการของโรงเรียน 2.2) พิจารณาและประเมินความสำคัญของโครงการร่วมกับคณะครูอาจารย์ 2.3) ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินงานตามโครงการ 2.4) สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานของโครงการ 2.5) เป็นผู้ประเมินหรือแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลโครงการ 2.6) เป็นผู้ตรวจสอบและตัดสินใจในการปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือจัดทำ 2.7) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลที่ได้จากโครงการ

3. การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู มีแนวปฏิบัติ เช่น 3.1) สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 3.2) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกตความก้าวหน้าของเด็ก ตรวจสอบจากผลงานของเด็ก เป็นต้น 3.3) รับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู 3.4) จัดประชุมประเมินผลงานของครู 3.5) สรุปผลจากการประเมินการทำงานโครงการวิชาการที่ได้รับมอบหมาย 3.6) ทำการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหน้าที่อันสำคัญอย่างหนึ่ง ของการบริหารสถานศึกษา หรือการบริหารโรงเรียนเพราะวิชาการเป็นเป้าหมายอันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยตรงและครอบคลุมกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา การที่จะทำให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จด้วยดีและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์จะต้องทุ่มเทกำลังกาย และกำลังใจอย่างเต็มความสามารถในทุกขั้นตอนของกระบวนการการบริหารวิชาการตามที่ได้กล่าวมาแล้วการบริหารงานวิชาการจึงจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

วิภาดา คุปตานนท์ (2544) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมาก ต่อการบริหารงาน การวางแผนนอกจากจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายแล้วการวางแผนช่วยผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมาย ชี้ให้เห็นถึงอนาคตขององค์การ และช่วยกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอีกด้วย

ประเสริฐ เศษฐพันธ์ (2542) กล่าวถึงการวางแผนการไว้ว่าคือการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ก่อนลงมือปฏิบัติ หลังจากที่ผู้บริหารได้ตัดสินใจแล้วว่าจะทำอะไรในขั้นต่อไปจะต้องนำสิ่งที่ตัดสินใจไว้นั้นมากำหนดวิธีการ ขั้นตอนและรายละเอียดของการดำเนินการ โดยจัดลำดับกิจกรรมที่จะต้อง

ปฏิบัติก่อนหลังระยะเวลาดำเนินการ สถานที่ คน เงินและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้การวางแผนงานวิชาการที่ต้องคำนึงถึงสภาพความจริงขณะปฏิบัติให้มากที่สุด

อำไพ ตีรณธนากุล (2541) กล่าวว่า การวางแผนเป็นเครื่องชี้วัดแนวทางการปฏิบัติงานการวางแผนเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นเพื่อการปฏิบัติงานในอนาคตตามความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติก่อนหลัง การวางแผนวิชาการในสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้ได้มากที่สุด

Griffin (1999) ได้ให้ความหมายว่าการวางแผนวิชาการเป็นการกำหนดเป้าหมายในอนาคตสำหรับองค์กรแล้วตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการเลือกใช้ทรัพยากรต้องการในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายนั้น

Schermerhorn (1999) ได้นิยามการวางแผนว่าเป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจว่ามีวัตถุประสงค์ใดในอนาคตและจะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

Dessler (1998) ได้ให้นิยามการวางแผนว่า เป็นกิจกรรมทางการบริหารที่อาจเกิดได้ทุกวัน ทุกเวลา โดยใช้วิธีการสำคัญที่เรียกว่า แผน เป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา

Daft (1997) ได้ให้นิยามการวางแผนไว้ว่า เป็นการกำหนดเป้าหมายของอนาคตของผลการปฏิบัติงานทางธุรกิจ และครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องของการตัดสินใจและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น การวางแผนเป็นการคัดเลือกกิจกรรมจากบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยธำรงรักษาความมีประสิทธิภาพทางการบริหารได้

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุป จากความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ ที่นักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวมานั้นพอสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานดำเนินการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ อันประกอบไปด้วย การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนและโครงการสอน การนิเทศการสอน การวัดผลและประเมินผล การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมินผล การจัดงานวิชาการ ตลอดจนการมุ่งเสริมและพัฒนาคนในองค์กรหรือสถานศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุดและขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนที่จะมีการปฏิบัติโดยจะต้องจัดระบบสายงานวิชาการ งบประมาณ มีการจัดเตรียมอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรเป็นต้น

2.2.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้น การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียน เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำมาซึ่งคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพราะผลที่มาจากการวัดและ การประเมินผลการศึกษา จะทำให้ทราบผลว่า การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2551) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การนำเอา ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดรวมกับการใช้วิจารณ์ญาณของผู้ประเมินมาใช้ในการตัดสินใจโดยการ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อให้ได้ผลเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งการวัดและประเมินผล คือ กระบวนการวัดผล การเรียนรู้ตามแนวทาง 3 ประการคือ วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง วัดได้ตรงความ เป็นจริง

และวัดพฤติกรรมที่แท้จริงที่แสดงออกซึ่งความสามารถของผู้เรียน การประเมินตาม สภาพจริง หมายถึง การประเมินโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริงมี เวลาเพียงพอ สำหรับวางแผน การลงมือทำงาน จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์มีโอกาสประเมินผลการ ทำงานด้วยตนเอง และมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายมีการตัดสินใจ โดยใช้เกณฑ์หรือ มาตรฐานเดียวกัน การพิจารณาพฤติกรรม หรือคุณลักษณะของผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียน โดย ครู นำมาใช้ตัดสินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน อันเนื่องมาจากการสอนของครู และเพื่อนำมาใช้ พิจารณาขยายผลการเปลี่ยนแปลง

Gay (2542) ให้ความหมายว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีระบบในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตัดสินว่าอยู่ในระดับใด บรรลุจุดประสงค์หรือมีผลสัมฤทธิ์แค่ไหน และเพื่อ การตัดสินใจ

เสนอ ภิรมย์จิตรม่อง (2542) ให้ความหมายว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการสังเคราะห์ สารสนเทศที่รวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมิน แล้วนำมา เปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการตัดสินคุณค่าหรือทางเลือกของสิ่งที่ประเมินนั้น หรือเพื่อนำมาตีค่า เป็นความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

Ebel and Frisbie (1986) ให้ความหมายว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับ คุณภาพหรือคุณค่าของวัตถุสิ่งของ โครงการศึกษาพฤติกรรมการทำงานของคนงานหรือความรู้ ความสามารถของนักเรียน ฉะนั้น การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการของการตัดสินคุณค่า การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับ สถานศึกษา ระดับเขต พื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัด การเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิค การประเมิน อย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมิน ใ้ในงาน ภาระงานแฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเอง หรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมินในกรณี ที่ไม่ผ่านตัวชีวิตให้มีการ สอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้า ใน การเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่ง ที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอน ใช้ปรับปรุง การเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชีวิต

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติผลการ ประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตรโครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการ

สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและ ดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการ จัดสอบ นอกจากนี้ ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุน การตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแล ช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไปกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา ด้านวินัย และพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษา ในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบ ความสำเร็จในการเรียน

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ (2555) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสิน ผลการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับ การพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกระดับ ไม่ว่าจะระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมิน เป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตาม ศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนดำเนินการ โดยครูผู้สอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนภายใต้การ สนับสนุนของผู้บริหาร ทั้งนี้ ผู้วิจัย จึงได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอน โดยนำเสนอแยกเป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความหมายของการวัดผลและประเมินผล ขอบข่ายการวัดผลและประเมินผล และ

บทบาทของผู้บริหารกับการวัดผลและประเมินผล การวัด คือ การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ หรืออาจใช้เครื่องมือไปวัดเพื่อให้ได้ตัวเลข แทนคุณลักษณะต่าง ๆ

ทรงเพชร ใจทน (2551) กล่าวว่า สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและ ประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็น ข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติ ร่วมกัน การวัดผลการศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพราะผลจากการวัดผลจะเป็นพื้นฐานการตัดสินใจ ของครูผู้สอน เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการแนะแนวหลักสูตร แบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจน การจัดระบบ การบริหารทั่วไปของโรงเรียน โรงเรียนที่ต้องปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการศึกษาให้มากขึ้น การบริหารการประเมินผลสิ่งที่ควรทำ และเป็นสิ่งควรตระหนักให้มาก คือ การที่มีเด็กนักเรียนได้เรียนรู้และได้สัมผัสกับการปฏิบัติจริง ๆ ซึ่งจะมีการประเมินในสิ่งที่เป็นจริงหรือเกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยไม่ต้องมีการสร้างเงื่อนไขหรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาใหม่เพื่อใช้ในการประเมิน อาศัยความร่วมมือระหว่าง ครูผู้สอน และผู้เรียน เพราะการประเมินผลตามสภาพจริงไม่มีสิ่งใดเป็นความลับ ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมายหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ที่จะประเมิน ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะไป ให้ถึงเป้าหมายอย่างเต็มศักยภาพ ผู้สอนเป็นฝ่ายสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้ การบริหารงานการประเมินผลการเรียน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์มาตรฐานหน่วย การเรียนรู้รายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพิจารณา การเตรียมการขั้นต่อไป 2) การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้และ เตรียมการสร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการที่เป็นระบบ ในวันนี้ควรกำหนดช่วงเวลาในการประเมิน การเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินผลปลายภาคเรียน และปลายปีด้วย เพื่อ ความสะดวก ในการสังเกตการปฏิบัติงานของผู้เรียนและรวบรวมผลงานของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อ แสดงถึง ความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนขอข่ายงานวัดผลและประเมินผล ดังนี้ 1) การประเมินผลระดับชั้นเรียน เป็นหน้าที่สำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องประเมิน ผู้เรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและควรทำอย่าง ต่อเนื่องควบคู่กันไปกับ กิจกรรมการเรียนรู้อของผู้เรียน 2) การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบ ความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปี และช่วงชั้นของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้อ เพื่อนำผลการประเมินไป พิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีที่ผู้เรียนจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการ ประเมินผลการเรียนรู้อด้วย 3) การประเมินผลระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในปี สุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่ละแห่ง

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐาน การศึกษา เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง มีการเทียบโอน มีการสร้างและพัฒนา เครื่องมือวัดและ การประเมินผลที่มีมาตรฐาน โดยการบริหารงานการประเมินผลการเรียน ขอบข่ายงานวัดผลและ ประเมินผล ถือเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดผลและ ประเมินผล ที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้น การดำเนินการเรียนการสอนโดยการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มี นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ดังนี้

กระบวนการบริหารหลักสูตร ไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยเตรียมการล่วงหน้า ซึ่งการ เตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตรมีดังนี้ 1) การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ โดยการตรวจสอบ ตั้งแต่ วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รูปแบบ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา วิธีการจัดการ เรียน การสอน สื่อการสอนโดยมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบว่า เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของ สถานศึกษาหรือไม่ เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพท้องถิ่นแตกต่างกันจึงจำเป็นต้องปรับปรุง ตามความเหมาะสม 2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร เป็นสิ่งจำเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลง หลักสูตร มี ผลกระทบกับบุคคลหลายฝ่าย และเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง โดยเฉพาะการจัดการ เรียน การสอนแต่ยังสัมพันธ์กับสื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ และ เพื่อให้เกิดการ ยอมรับในหลักสูตร ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์ของ หลักสูตรกับการเรียน การสอน 3) การเตรียมความพร้อม เพื่อไม่ให้เกิดการขัดข้องในระหว่างหลักสูตร กำลังดำเนินการหรือ ระหว่างดำเนินการ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การเตรียมความ พร้อมของ ครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จะประสบผลสำเร็จ หรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน เพราะเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน กับผู้เรียน สิ่งที่ต้องทำคือ การ สำรวจจำนวนครูผู้สอน ความพร้อมในการสอน ความเข้าใจใน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร การ จัดเตรียมเนื้อหาหลักสูตร ทักษะการสอน การประเมินผลการเรียน รวมทั้งการให้ความเข้าใจกับ ผู้สอนให้มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร การเตรียมผู้นิเทศการสอนและนักแนะแนวการศึกษา ซึ่งบุคลากร เหล่านี้ มีส่วนส่งเสริมให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อมีความเข้าใจหลักสูตรก็จะช่วยพัฒนา คุณภาพ การสอนของครูให้ดีขึ้น การเตรียมผู้บริหาร เพราะผู้บริหารเป็นผู้กำกับดูแลหลักสูตร ให้ ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรสำรวจสภาพและปัญหาของสถานศึกษาของตนเพื่อจะได้ พัฒนา และแก้ไขได้ถูกต้อง การประชุมสัมมนาผู้บริหารเรื่องบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมการ พัฒนาหลักสูตร จึงเป็นสิ่งจำเป็น รวมทั้งแนวคิดและเทคนิคการบริหารหลักสูตร การเตรียมความ พร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ วัสดุฝึก สื่อการสอน ห้องสมุด อาคารสถานที่ งบประมาณ สถานทีฝึกงาน รวมทั้งการจัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับ หลักสูตรการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุ ในการ สอนด้านทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้อง เตรียมจัดซื้อ และจัดการล่วงหน้าก่อนการสอน มิฉะนั้น

อาจเกิดการขาดแคลนในเวลาสอน การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอนหลักสูตรใหม่ การจัดหาให้ พร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอน ต้องคำนึงถึงสภาพของสถานศึกษา เช่น ห้องที่จะใช้สื่อของครูผู้สอน การเตรียมอาคารสถานที่ ควรจัดหาให้พร้อม ถ้าต้องมีการปรับปรุง อาคารสถานที่ก็ควรจัดทำล่วงหน้า ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ การเตรียมงบประมาณ งบประมาณเป็นตัวบ่งชี้ที่จะทำให้หลักสูตร ประสบความสำเร็จหรือไม่ นอกจากนี้จะใช้อะไรในด้านค่าจ้างค่าตอบแทนยังเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนา หลักสูตร คู่มือครู เอกสารและอุปกรณ์การสอน การเตรียมห้องสมุด เป็นส่วนที่จะสนับสนุนการสอน การเตรียมสถานที่ฝึกงานการเรียนในด้านวิชาชีพเพื่อเป็นการฝึกทักษะ ปฏิบัติและการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ปฏิบัติการจัดทำโครงการสอน เป็นการเตรียมครูเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการ และการประเมินผล ให้ครูดำเนินการสอนไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

รุจิ ภูสาระ (2555) อธิบายถึงหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียน ได้รับภายใต้การดำเนินงานที่โรงเรียนจัดให้

อุทุมพร จามรมาน (2555) กล่าวไว้ว่า หลักสูตร คือ สิ่งที่ผู้เรียนพึงได้รับและได้เรียนรู้จาก การจัดมวลประสบการณ์และแผนการเรียนการสอนที่จัดให้แก่ผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนา ฝึกอบรมผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พัฒนา ความสามารถในการดำรงชีวิตเพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคต

ณัฐธนพล ปะจัน (2554) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรมีการ ดำเนินการ ดังนี้ 1) เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระ สามารถสรุป และสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี 3) นักเรียน เป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่ง และเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เรียน 4) เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี 5) เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหา คำตอบที่ตายตัวเพียง คำตอบเดียว 7) ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูล เพียงพอที่จะสร้างองค์ ความรู้ใหม่ 8) ใช้กระบวนการกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ดอกฝ้าย ทิศเกตุ (2553) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียน ควรมีการ ดำเนินการ ดังนี้ 1) รวบรวม วิเคราะห์ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วย การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) มีการจัดเตรียมสื่อการเรียน การสอน อุปกรณ์เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ตลอดถึงการเตรียมการใน เรื่องเทคโนโลยี อุปกรณ์ที่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้พร้อมรวมถึงการสำรวจจัดหาสิ่งที่ขาด แคลนต่อไป 3) การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือรายวิชาและ ตาม แนวคิดในปัจจุบัน ต้องมีการประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับจุดเน้น ของ กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าทดลองปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ประเมินจากผล ที่เกิดขึ้น เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่สามารถประเมินโดยใช้แบบทดสอบ เดียวกัน ได้ ประกอบกับในแต่ละหน่วยการเรียนรู้รายวิชามีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ การประเมิน จึง ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วย 4) การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการ เรียนรู้ของครูผู้สอนในแต่ละคน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตร สถานศึกษาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะบูรณาการอยู่แล้ว ฉะนั้น ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถ

นำเอาผลงานมาใช้ใน การจัดทำแผนการสอนเชิงบูรณาการได้โดยตรง 5) มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือแผน การจัดการเรียนรู้ โดยมีการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนหรือประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ 6) การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน โดยการนิเทศใน การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน การแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ นอกสถานศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2552) ได้กล่าวถึง หลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ส่วนในวรรคที่สองได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ตามวรรคที่หนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ รวมทั้งจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2552) ได้อธิบาย เมื่อวิเคราะห์พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 27 จึงได้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่เกิดจากการวางแผนร่วมกันของ บุคลากรภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคคลในชุมชน เป็นแนวทางหรือ ข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้แต่ละบุคคล พัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีชีวิตอยู่ใน โรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข สอดคล้องกับความสำเร็จ ค่านิยม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สถานศึกษาตั้งอยู่

ธำรง บัวศรี (2552) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึง จุดหมาย การจัดเนื้อหา กิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมี พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน โดยจัดเนื้อหา สาระ และกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิดในทุกกลุ่มสาระ การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม การจัดบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ เครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

2.3.1 ข้อมูลการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.3.1.1 ประวัติความเป็นมา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ โดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาพระปริยัติธรรม ก็จำเป็นต้องอนุวัตไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศระเบียบกระทรวงฯ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนของกรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น

ในปีพ.ศ. 2545 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ทำให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบงานคณะสงฆ์และพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาโดยตรง คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งแยกมาจากกรมการศาสนา ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีระเบียบควบคุมการดำเนินงานที่ชัดเจน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงได้ออกระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อ ฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณร เหล่านี้ลาสิกขาไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ ก้าวหน้าแก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน

ต่อมา โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 2 มาตรา 12 ว่า “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง” และมาตรา 18 (2) กำหนดว่า “โรงเรียนได้แก่โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัด สถาบันพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น” ดังนั้น จึงถือได้ว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ในการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความใน มาตรา 12 และมาตรา 18 (2) แห่งพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วย สิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ กาลต่อมาเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎกระทรวงดังกล่าว โดย มุ่งเน้นให้วัดที่จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก

สามัญศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์เป็นสำคัญ มหาเถรสมาคม จึงได้ออกประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนด ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่กำหนด นโยบาย มาตรฐาน แผนการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำ ส่งเสริมการจัดการศึกษา และพิจารณา วินิจฉัย ชี้ขาดปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ มีสมเด็จพระวันรัต เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นรองประธานกรรมการ มีผู้แทน จากบุคคลและหน่วยงาน สำคัญต่าง ๆ อาทิ ประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงาน กงบประมาณ เลขาธิการสภา การศึกษา เป็นคณะกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงาน พระพุทธศาสนา แห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับ มัธยมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ หรือ 2 ช่วงชั้น คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอน ปลาย จัดเป็นโรงเรียนในระบบเช่นเดียวกับรูปแบบโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป โดยใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด 8 กลุ่มสาระ คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) สุขศึกษา และพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและ เทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ และมีวิชาเฉพาะ ที่กำหนดให้นักเรียนคือพระภิกษุสามเณรต้องเรียน ตามนโยบายของคณะสงฆ์ โดยมหาเถรสมาคม คือ วิชาภาษาบาลี และวิชาพระพุทธศาสนา (อัน ประกอบด้วยพุทธประวัติ ธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติ) เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาหลัก พระพุทธศาสนาในคัมภีร์พระไตรปิฎก สามารถนำไปเป็นเครื่องมือเผยแผ่พระพุทธศาสนา อันเป็น หน้าที่สำคัญของพระภิกษุสามเณร ในฐานะที่เป็นศาสนทายาทผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา

2.3.1.2 การบริหารจัดการศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดตั้งอยู่ในวัดที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ดินของ มูลนิธิ ทางพระพุทธศาสนา จัดการศึกษาเฉพาะสำหรับพระภิกษุสามเณรเท่านั้น โรงเรียนจะได้รับการ จัดตั้งได้ ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตหรือเห็นชอบจากมหาเถรสมาคม โดยสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติเป็นผู้ออก ใบอนุญาต แก่เจ้าอาวาสวัดที่ขอจัดตั้งโรงเรียน

การบริหารจัดการโรงเรียน เจ้าอาวาสวัดหรือพระภิกษุที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็น ผู้จัดการ และผู้จัดการเป็นผู้คัดเลือกพระภิกษุผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการ การศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา รูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจะ ดำเนินการคัดเลือก พระภิกษุและคฤหัสถ์เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียน

2.3.1.3 อัตลักษณ์ของโรงเรียน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นอกจากจะจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังได้สนองงานคณะ สงฆ์ด้านการ จัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกมัธยมศึกษาและบาลีอีกด้วย โดยได้จัดให้มีการ

เรียนการสอนตาม หลักสูตรนักรธรรมและบาลีให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ทั้งนี้ ในการประชุม มหาเถรสมาคม เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2555 ที่ประชุมมหาเถรสมาคมมีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงโครงสร้าง เวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามคำสั่งประธาน คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ 1/2555 ลงวันที่ 19 เมษายน 2555 เรื่องการปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสอบผ่านธรรมสนามหลวงและบาลีสนามหลวงได้ โดยเพิ่มหน่วยกิตวิชาภาษาบาลีและวิชาพระพุทธศาสนา (พุทธประวัติ ธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติ) ทั้งนี้ผู้ที่จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นได้ ต้องสอบได้นักธรรมชั้นตรีเป็นอย่างต่ำ และจะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายได้ ต้องสอบได้นักธรรมชั้นโทเป็นอย่างต่ำ (มติมหาเถรสมาคมที่ 388/2555) นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ยังได้ปรับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยให้ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา (หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมคือวิชาพุทธประวัติและธรรมวินัย วิชาศาสนปฏิบัติ และวิชาภาษาบาลี)

นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย ในการนี้เพื่อดำเนินการดังกล่าว สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงได้ร่วมกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือสทศ. จัดให้มีการสอบวัดผลทางการศึกษาระดับชาติ ด้านพระพุทธพุทธศาสนา หรือเรียกย่อว่า B-NET (Buddhism National Educational Test)

2.3.1.4 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

1) การบริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การประกันคุณภาพการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2) การบริหารงานงบประมาณ

1. การจัดทำแผนงบประมาณและค่าของงบประมาณ
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบบุคลากรที่ได้รับจัดสรร
4. การจัดทำบัญชีการเงิน
5. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

3) การบริหารงานบุคคล

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือน
4. การลาทุกประเภทของครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
7. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
8. การออกจากราชการ
9. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
10. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
11. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
12. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
13. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการ
14. บริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วยการนั้น

4) การบริหารงานทั่วไป

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในโรงเรียน
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. การจัดระบบบริหารและการพัฒนาองค์กร
5. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
6. การดำเนินงานธุรการ
7. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
8. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
9. การจัดการเรียนรู้นอกสถานที่
10. งานกิจการนักเรียน
11. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

12. การรายงานผลการปฏิบัติงาน

13. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน

2.3.1.5 บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

1) บทบาทเดิม

ผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษาส่วนใหญ่ มักจัดการศึกษาโดยไม่เน้นการประกันคุณภาพภายใน อาจจะมีการจัดการเรียนการสอนโดยไม่ค่อยมีการวางแผน รวมทั้งบุคลากรและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเข้า มามีส่วนร่วมเท่าที่ควร บทบาทที่พึงประสงค์ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สำนักงานกลุ่มโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทร่วมกันในการประกันคุณภาพภายใน

2) ผู้บริหาร

มีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษา แนะนำครูและบุคลากร ในสถานศึกษา มีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน ขั้นตอน คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีบทบาทในการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนา สถานศึกษา ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทเข้ามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน ชุมชน มีบทบาทร่วมคิด ร่วมทำและใช้ข้อมูล เพื่อกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนา ตรวจสอบ สำนักงานกลุ่มโรงเรียน และหน่วยงานที่กำกับดูแล มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ สื่อมวลชน มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์

3) ผลที่ผู้มีส่วนร่วมจะได้รับ

- ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกัน
- ครูได้ทำงานอย่างมีอาชีพ
- ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและความรู้
- กรรมการบริหารโรงเรียน ได้ทำงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม
- หน่วยงานที่กำกับดูแลชุมชนและสังคมประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดี

2.3.1.6 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ แนวทางการส่งเสริม

สนับสนุน

1) ดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชนโดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น

2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันทางสังคมอื่น

3) สนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่าง ชุมชน โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันทางสังคมอื่น การจัดการองค์กร กลุ่มบริหารงาน วิชาการ มีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีโครงสร้างการบริหาร จัดการที่แตกต่างกับโรงเรียนอื่น ๆ บ้างเล็กน้อย ตามสภาพของท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารงานวิชาการได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพโดยภาพรวมของโรงเรียนจากยุทธศาสตร์

นโยบาย ขอบเขตภารกิจของโรงเรียน สภาพความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนศักยภาพของโรงเรียน และหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน จึงได้กำหนดโครงสร้างในการบริหารงานที่เอื้อกับการปฏิบัติงาน

2.3.1.7 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น แนวทางการส่งเสริมสนับสนุน

1) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้ง ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและ ท้องถิ่น

3) ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่ง วิทยาการในท้องถิ่น ๆ

4) จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ศิษย์เก่า การ ประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับ สถาบันการศึกษาอื่น เอ็มโอยู (MOU-Memorandum of Understanding) หรือบันทึกความเข้าใจ เป็นหนังสือซึ่งฝ่ายหนึ่งแสดงความ

5) โดยที่หนังสือนี้ไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัด แต่แสดงความต้องการอันแน่วแน่ของผู้ ลงนามว่าจะ ปฏิบัติดังที่ได้ระบุไว้ เช่น สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศไทย ทำบันทึกความ เข้าใจกับ สถาบันการศึกษาในต่างประเทศ เพื่อความร่วมมือทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนอาจารย์และ นักศึกษา

ขณะที่บันทึกข้อตกลง (Memorandum Of Agreement) อันเป็นหนังสือหรือสัญญา ซึ่งมี ข้อความที่ ระบุเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติหรือดำเนินการในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง เป็นข้อกติกา ข้อที่นัดหมายกันไว้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ จึงมีใช้ได้ทั้ง 2 คำ แต่จะใช้บันทึก ความเข้าใจมากกว่า เช่น MOU ระหว่างมหาวิทยาลัยกับส่วนราชการ ในการแลกเปลี่ยนวิชาการเรื่อง ใดเรื่องหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการฟ้องละเมิดกันจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะอาจ เป็น สัญญาได้ ส่วนสัญญานั้น นักกฎหมายต่างทราบดีอยู่แล้วว่าเป็นทางการมากกว่า มีสภาพบังคับ และมีผล ตามกฎหมายที่ต้องการให้เป็นไปแต่ละเรื่อง (การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557)

2.3.1.8 ข้อบังคับคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ว่าด้วยโครงสร้างการบริหารงานและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม และสถานศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2563

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 (8) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมออก ข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ว่าด้วย โครงสร้างการบริหารงานและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม และสถานศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2563”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใน
แถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้

“คณะสงฆ์” หมายความว่า คณะสงฆ์และคณะสงฆ์อื่นตามกฎหมาย ว่าด้วยคณะสงฆ์

“หน” หมายความว่า เขตการปกครองคณะสงฆ์ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ซึ่งออกตาม
ความในกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“ปริยัตินิเทศก์” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่นิเทศการศึกษาพระ
ปริยัติธรรม ซึ่งรวมถึงส่งเสริมสนับสนุนและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรม

ข้อ 4 การบริหารงานและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ให้มีโครงสร้างการบริหาร
ดังต่อไปนี้

- 1) สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง
- 2) สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
- 3) สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
- 4) ศูนย์พระปริยัตินิเทศแห่งคณะสงฆ์

ข้อ 5 ให้มีสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน และสนองงานแม่
กองบาลีสนามหลวง โดยมีแม่กองบาลีสนามหลวง ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการบริหารจัด
การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง ทั้งในและต่างประเทศ

ข้อ 6 ให้สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง มีส่วนงาน ดังต่อไปนี้

1) การบริหารงานส่วนกลางให้สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง มีสำนักอำนวยการโดย
แบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- กองบริหารงานกลาง
- กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองนิติการ
- กองบริหารทะเบียนและวัดผล
- กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

2) การบริหารงานส่วนภูมิภาค ให้มีสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง ประจำหนกลาง
ประจำหนเหนือ ประจำหนตะวันออก ประจำหนใต้ และประจำคณะธรรมยุต โดยแต่ละหนแบ่งส่วน
งาน ดังต่อไปนี้

- กองบริหารงานทั่วไป
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ข้อ 7 ในสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลัก
ในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน
รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อแม่กองบาลีสนามหลวง

ข้อ 8 ให้มีสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงเป็นสถานที่ปฏิบัติงาน และสนองงานแม่กองธรรมสนามหลวง โดยมีแม่กองธรรมสนามหลวงทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการบริหารจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมสนามหลวง ทั้งในและต่างประเทศ

ข้อ 9 ให้สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงมีส่วนงาน ดังต่อไปนี้

1) การบริหารงานส่วนกลาง ให้สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง มีสำนักอำนวยการ โดยแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- กองบริหารงานกลาง
- กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองนิติการ
- กองบริหารทะเบียนและวัดผล
- กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

2) การบริหารงานส่วนภูมิภาคให้มีสำนักงานแม่กองธรรม สนามหลวง ประจำหนกลาง ประจำหนเหนือ ประจำหนตะวันออก ประจำหนใต้ และประจำคณะธรรมยุต โดยแต่ละหนแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- กองบริหารงานทั่วไป
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ข้อ 10 ในสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อแม่กองธรรมสนามหลวง

ข้อ 11 ให้มีสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถานที่ปฏิบัติงานและสนองงาน ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยมีประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการบริหารจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ข้อ 12 ให้สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีส่วนงานดังต่อไปนี้

1) การบริหารงานส่วนกลางให้สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีสำนักอำนวยการโดยแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- กองบริหารงานกลาง
- กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองนิติการ
- กองบริหารทะเบียนและวัดผล
- กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

2) การบริหารงานส่วนภูมิภาค ให้มีสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 14 เขต โดยแต่ละเขตแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- กองอำนวยการ
- กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองประเมินผลการจัดการศึกษา
- กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษา

ข้อ 13 ในสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ข้อ 14 ให้มีศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ เป็นศูนย์บริหารงาน ควบคุมดูแล และประสานการปฏิบัติหน้าที่ของปริยัตินิเทศ ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีประธานศูนย์พระปริยัติธรรมนิเทศแห่งคณะสงฆ์ทำหน้าที่รับผิดชอบงานการบริหารงานของปริยัตินิเทศ

ข้อ 15 ให้ศูนย์พระปริยัตินิเทศแห่งคณะสงฆ์มีส่วนงาน ดังต่อไปนี้

1) การบริหารงานส่วนกลางให้ศูนย์พระปริยัตินิเทศแห่งคณะสงฆ์ มีสำนักอำนวยการ โดยแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- กองบริหารงานกลาง
- กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
- กองศาสนวิเทศ

2) การบริหารงานส่วนภูมิภาค ให้มีศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ ประจำหนากลาง ประจำหนเหนือ ประจำหนตะวันออก ประจำหนใต้ และประจำหนจระจกษรรมยุต โดยแต่ละหนแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- กองบริหารงานทั่วไป
- กองนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
- กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ข้อ 16 ในศูนย์พระปริยัตินิเทศแห่งคณะสงฆ์ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศแห่งคณะสงฆ์

ข้อ 17 ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแห่งมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับ ควบคุมดูแล บริหารการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมภายในสถานศึกษานั้น ๆ

ข้อ 18 ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแห่ง มีส่วนงานดังต่อไปนี้

- กลุ่มบริหารงานทั่วไป
- กลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ
- กลุ่มงานบริหารงานบุคคล
- กลุ่มงานวิชาการ

ข้อ 19 หน้าที่และอำนาจของส่วนงาน ให้เป็นไปตามประกาศของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หรือประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศแห่งคณะสงฆ์แล้วแต่กรณี ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

ข้อ 20 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรักษาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2563)

สรุป ปัญหาสภาพพื้นที่ที่ศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้นในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิการพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีความรู้ มีทักษะในวิชาธรรม และวิชาสามัญ และมีการบริหารจัดการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารงานทั่วไป โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตจังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยศึกษาจาก ผู้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหาร และครูที่รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการเนื่องจากผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยตรง ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นมีจำนวนทั้งสิ้น 24 โรงเรียน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยศึกษาจาก ผู้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหาร และครูที่รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการเนื่องจากผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยตรง เพื่อผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

วรารพร สิ้นศิริ (2564) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษาการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จินตนา วงชาติ (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงเพ็ญ ทுகหิต (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ บริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นครู โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ปัจจัย ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านการเงิน และด้านชุมชน มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับการ บริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คัมภีร์ สุดแท้ (2555) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างและพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มี 2 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย ดังต่อไปนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ขอบข่ายการ บริหารงาน วิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมี 11 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการ พัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมี 6 องค์ประกอบย่อย 2) ผลการทดลองใช้ รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนดำเนินตามขั้นตอนในรูปแบบอย่างครอบคลุม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและนำผลการประเมินไปใช้ ทำให้ การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างเป็นระบบ ช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีคุณภาพมากขึ้น 3) ผล การประเมินการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า 3.1) ทั้งโดยรวม และองค์ประกอบหลักทั้ง 2 องค์ประกอบมีผลการประเมินอยู่ในระดับ คุณภาพดีมาก 3.2) โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3.3) ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการ บริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ พบว่า มีปัญหาคือ ครูไม่สามารถจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้อบรมบุคลากรเรียนรู้อบรมที่รับผิดชอบ การทุ่มเทพัฒนางานวิชาการอย่างเต็มที่ ไม่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้

สุบิน จันทะนันท์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในขอบข่ายงานวิชาการ 4 ด้าน คือ คือการ บริหารหลักสูตร งานจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและการ ประเมินผลจำแนก ตามขนาดโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า บริหารงานวิชาการโดย รวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนคือขนาดเล็ก กลาง และใหญ่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่างกัน มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลางและต่ำ พบว่า มีปัญหาอยู่

ในระดับปานกลางครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนคือขนาดเล็ก กลางใหญ่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในระดับมากผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระดับผลสัมฤทธิ์คือ ผลสัมฤทธิ์สูง กลาง และต่ำ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

สรสิทธิ์ เขตคาม (2554) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งมี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ปัจจัย ด้านผู้บริหารแบ่งเป็น ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร การได้รับการอบรมทางวิชาการ ปัจจัยด้านครูผู้สอนแบ่งออกเป็น ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและความเอาใจใส่ในการสอน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมทั้ง 4 ด้านมีปัญหาในระดับปานกลางแตกต่างจากความคิดเห็นของครูผู้สอนคือ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอนและด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในระดับ ต่ำ ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในระดับต่ำ ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ไม่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการบริหารงาน วิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ตัวแปรระดับการศึกษาและตัวแปรความเอาใจใส่ ในการสอนในปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิศิษฐ์ ขวัญเมือง (2553) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา กำหนดตัวแปรอิสระคือ วุฒิการศึกษาของครู ประสบการณ์ในการเป็นครู และสถานภาพ การปฏิบัติงานผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า การ บริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้มีการบริหารงานในแต่ละด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง ผล การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ ครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ใน การเป็น ครูและสถานภาพการปฏิบัติงานต่างกัน ปรากฏว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาในแต่ละด้านทั้ง 8 ด้านตามทัศนะของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์และ สถานภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

วรรณวิชา เกาวิเศษ (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 10 จังหวัดภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผู้ให้ข้อมูลคือ ครูฝ่ายวิชาการที่รับผิดชอบเป็นหัวหน้าคณะกรรมการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ของแต่ละโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการที่เป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ชุมชนที่มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการในการทำภารกิจนี้มากที่สุดเป็นตัวแทน ผู้ปกครอง ส่วนปัญหาที่พบคือ ชุมชนและคณะกรรมการยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบปัญหาครูขาดความรู้ความ เข้าใจในการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูมีจำนวนไม่เพียงพอใน การจัดการเรียนการสอน ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนรู้อะไรที่มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอ กับนักเรียน

ชญญา พงษ์ชัย (2553) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากร ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จากจำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งหมด 66 โรงเรียน มีประชากร จำนวน 132 คน ประชากรครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา 66 คน และกลุ่มที่ 2 ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 66 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอนควรเพิ่มงบประมาณ และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ควรจัดอบรม หรือสัมมนา ด้านการจัดการเรียนการสอนควรมีการจัดอบรมให้แก่ครู และด้านการวัดและ ประเมินผลควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล

ศิริพร ทาทราย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากด้านที่มี ปัญหา มากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล และ ด้านการนิเทศ เมื่อเปรียบเทียบปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจำแนกตาม จำนวนนักเรียน โดยรวมและรายด้านพบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 60 คน และตั้งแต่ 61-120 คน ขึ้นไป มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน และมีข้อเสนอแนะคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ ควรสร้างทีมงานระดับชั้น และประสานความร่วมมือระดับโรงเรียน ในการ

วิเคราะห์หลักสูตรและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ควรส่งเสริมชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น เป็นวิทยากร หรือให้นักเรียนไปศึกษาในชุมชน ด้านการนิเทศ การเรียนการสอน ควรให้ครูมีการวางแผนการนิเทศร่วมกัน

อัครายุทธ ศรีใจจันทร์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบ รวมเรียนด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นปัญหาลำดับแรกคือ การจัดทำคู่มือวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาจยังไม่ได้ปฏิบัติ เนื่องจาก ขาดวิทยากร และครูขาดความรู้ ความชำนาญในการวิจัย ขาดการนิเทศ สำหรับครูวิชาการ ที่เป็นปัญหาลำดับแรกคือ การจัดทำคู่มือวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุบลลากรขาดความรู้ความชำนาญในการทำวิจัย และบุคลากร ยังไม่ได้รับ การพัฒนาทางการวิจัยเช่นกัน ด้านพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นปัญหา ลำดับแรกคือ ไม่มีห้องสมุด ขาดบุคลากรบรรณารักษ์ และงบประมาณปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และโรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา วิทยาศาสตร์ ห้องสมุด และห้องคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งครึ่งห้องเรียนจัดทำ สำหรับครูวิชาการที่เป็นปัญหาลำดับแรกคือ ขาดความรู้ความชำนาญในการทำวิจัย ใน ชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นปัญหาลำดับแรกคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดทำที่ชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สำหรับครูวิชาการที่เป็นปัญหาลำดับแรกคือ ครูไม่ให้ความสำคัญและความสนใจเรื่องการอบรมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเท่าที่ควร

ธวัชชัย สิงห์จันทร์ (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่างานบริหาร หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้พบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารคือแนะนำ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการตามหลักสูตร กำหนดการสอน แผนการสอน เอกสารคู่มือครู จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนจัดให้มีเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ จำเป็นต่อความต้องการใช้ งานพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน พบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากแนวทางการบริหารคือสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีโอกาสเข้าร่วมประชุม อบรมและสัมมนาจากหน่วยงานอื่น นำข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและจัดให้มีการประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งานการจัดการเรียนการสอนพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารคือ จัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัดของครู จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอนและนำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ทับทิม ปาเงิน (2551) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย กลุ่มประชากรจำนวนทั้งสิ้น 112 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดย

ใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่สาย ทั้ง 5 งาน พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านงานการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ควรแนะนำให้ครูผู้สอนได้แก้ปัญหาการเรียนแก่นักเรียน โดยวิธีการสอน ซ่อมเสริมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยฝึกให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติจริง ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรสื่อการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ควรจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้ครูได้ อย่างเหมาะสมทันต่อความต้องการและควรกระตุ้นให้ครูได้ผลิตและจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ ทันสมัย เพื่อประกอบการเรียนการสอน ด้านวัดผลประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ควรส่งเสริมให้มีความรู้ในด้านการวัดผลและประเมินและควรกำหนด แนวทางในการวัด และประเมินผล ระหว่างภาคเรียน ปลายภาคเรียนและตลอดภาคเรียนได้อย่าง เหมาะสม ส่วนงาน นิเทศการศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ควร จัดทำแบบบันทึกการ นิเทศการสอนได้อย่างชัดเจน และควรมีการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา อย่างหลากหลายวิธี ครูผู้สอนให้ความร่วมมือและยอมรับผลการนิเทศภายใน

ประพันธ์ เม้าเวียงแก (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล 12 ด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของ สถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การแนะแนวการศึกษา รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน วิชาการไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาด ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ประวิทย์ วงษ์แก้ว (2546) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการ บริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารงาน โดยรวม ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับ มาก ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาด โรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่า โรงเรียน ขนาดกลาง ยกเว้นด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

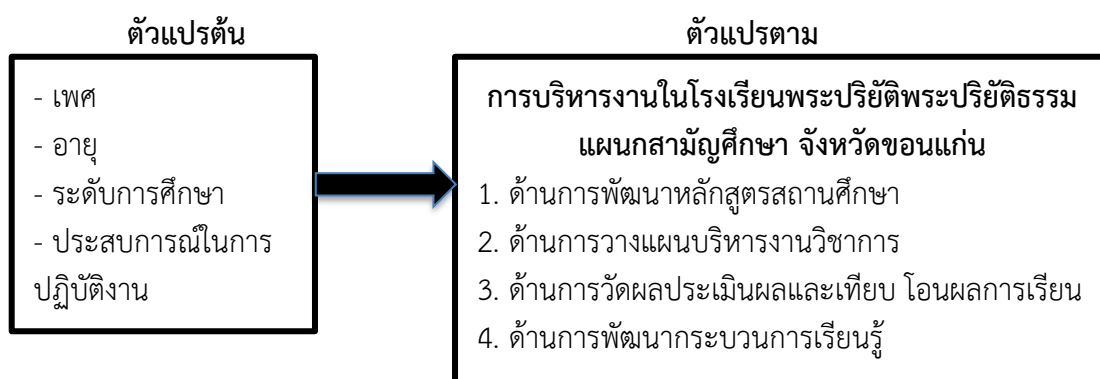
พระสาย แวงคำ (2544) บทคัดย่อ ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ กลุ่ม 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากร โดยรวมและจำแนกตาม

สถานภาพ เห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญกลุ่ม 9 โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางยกเว้นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเห็นว่ามีปัญหาด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล การจัดการงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและงานทะเบียนนักเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน 2) บุคลากรมีสถานภาพต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 9 เป็นรายด้าน 3 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเห็นว่ามีปัญหาการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนและงานทะเบียนนักเรียนและด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนอย่างน้อยสำคัญที่ระดับ .05

พระชิน นิวงษา (2544) บทความวิจัย ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่าครูอาจารย์โดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายชั้น ทั้ง 4 ชั้น อยู่ในระดับมาก ชั้นดำเนินการใช้สื่อการสอนชั้นการเลือกสื่อการสอน ชั้นการวัดและประเมินผลการใช้สื่อการสอน และชั้นการเตรียมสื่อการเรียนการสอนโดยมีรายชื่อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยยึดกรอบแนวคิดตามขอบข่ายงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ จำแนกเป็น 4 ด้าน ตามปัญหาที่พบในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนวิชาการ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จากแนวคิดการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนวิชาการ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น 24 รูป/คน และครูวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 113 รูป/คน รวมประชากรทั้งสิ้น 137 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น รวมจำนวน 103 รูป/คน โดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgen, 1970) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎี หลักการ และแนวคิดในการดำเนินงานทางวิชาการโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบการตรวจสอบแบบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยสร้างคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ (Likert) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารทางวิชาการ	อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการบริหารทางวิชาการ	อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีการบริหารทางวิชาการ	อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการบริหารทางวิชาการ	อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีการบริหารทางวิชาการ	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

3) สร้างแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามระดับความเหมาะสมมาตราส่วนเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน

3.3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาค่าจำแนกเป็นรายข้อ (Item discrimination) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ

1) ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยดำเนินการดังนี้

(1) เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ เสนอแนะปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

(2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับความอนุเคราะห์ จำนวน 3 ท่าน มีดังนี้

1. พระมหานិวัฒน์ มหาโชติวิวัฒน์, ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การสอนภาษาไทย ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

2. พระครูปริยัติจันทสาร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนประภัสสรวิทยา ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ดร.สุรเชษฐ รูปคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

(3) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

2) การหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

(1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคายและครูวิชาการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป/คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์ ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ

(2) นำแบบสอบถามมาทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าคงที่ ภายในเนื้อหา เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยคอมพิวเตอร์คำนวณ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ถึงประธานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายได้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้

3.4.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมายสามารถตอบกลับทางอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form โดยการเข้าผ่านลิงค์ URL หรือ สแกนผ่าน QR CODE ฉบับสำหรับที่กลุ่มเป้าหมายไปยังสถานศึกษา พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนแบบออนไลน์ภายใน 2 สัปดาห์ หรือ 14 วัน

3.4.3 หากเลยกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนให้ติดตามทางช่องทางออนไลน์อีก

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) และนำผลการวิเคราะห์เป็นตารางการประกอบการบรรยาย

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย และแปลผลจากแบบสอบถามชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ บุญชม ศรีสะอาด (2553) แปลผลโดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ ที่สอดคล้องกับจุดหมายในการศึกษาค้นคว้าและการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูวิชาการ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 103 รูป/คน จากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้กลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgen, 1970) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าผ่านลิงค์ URL หรือ สแกนผ่าน QR CODE ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูวิชาการและได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 137 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบถ้วน ตามที่ตั้งไว้ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีสถานภาพ คือ เพศ และวุฒิการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	81	78.64
	หญิง	22	21.35
	รวม	103	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
2.	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาโท	59	57.28
	ปริญญาตรี	32	31.06
	ปริญญาเอก	12	11.65
	รวม	103	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครุวิชาการเพศชาย จำนวน 81 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 78.64 และเป็นเพศหญิงจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.35 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดจำนวน 59 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 57.28 รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 32 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 31.06 และระดับปริญญาเอก จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 11.65 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการในจังหวัดขอนแก่น เพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.2-ตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

การบริหารวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น	ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.66	0.40	มากที่สุด
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน	4.66	0.39	มากที่สุด
3. ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ	4.66	0.33	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.62	0.40	มากที่สุด
ภาพรวม	4.65	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$) หากพิจารณารายด้าน 4 ด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบ

โอนผลการเรียน และด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.66$) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ($\bar{X}=4.62$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน	4.76	0.46	มากที่สุด
2. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.70	0.55	มากที่สุด
3. กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม	4.54	0.66	มากที่สุด
4. การพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตร	4.49	0.69	มาก
โดยรวม	4.62	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวม อยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยที่กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.76$) รองลงมาคือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.70$) และกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.54$) ส่วนการพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวางแผนงานวิชาการ

ด้านการวางแผนงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การนิเทศการสอน การวัดผลและประเมินผล การใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมินผล การจัดงาน วิชาการ	4.77	0.44	มากที่สุด
2. การจัดระบบสายงานวิชาการ งบประมาณ มีการ จัดเตรียมอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากร เป็นต้น	4.70	0.57	มากที่สุด
3. การมุ่งเสริมและพัฒนาคนในสถานศึกษาให้มีศักยภาพ สูงสุดและขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนที่จะ มีการปฏิบัติ	4.66	0.51	มากที่สุด
4. การดำเนินการจัดทำกิจกรรมการวางแผนงานวิชาการ	4.62	0.56	มากที่สุด
5. การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนและโครงการ สอน	4.53	0.60	มากที่สุด
โดยรวม	4.66	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้อ มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ การนิเทศการสอน การวัดผลและประเมินผล การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมินผล การจัดงานวิชาการ ($\bar{X}=4.77$) การจัดระบบสายงานวิชาการ งบประมาณ มีการจัดเตรียมอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรเป็นต้น ($\bar{X}=4.70$) การมุ่งเสริมและพัฒนาคนในสถานศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุดและขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนที่จะมีการปฏิบัติ ($\bar{X}=4.66$) การดำเนินการจัดทำกิจกรรมการวางแผนงานวิชาการ ($\bar{X}=4.62$) และการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนและโครงการสอน ($\bar{X}=4.27$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน	4.74	0.49	มากที่สุด
2. การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา	4.70	0.55	มากที่สุด
3. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.64	0.52	มากที่สุด
4. การประเมินผลตามสภาพจริง และมีการเทียบโอน	4.56	0.58	มากที่สุด
โดยรวม	4.66	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้ง 4 ข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน ($\bar{X}=4.74$) การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.70$) สถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X}=4.64$) และการประเมินผลตามสภาพจริง และมีการเทียบโอน ($\bar{X}=4.56$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	4.73	0.54	มากที่สุด
2. ท่านมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน	4.69	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ท่านมีการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.54	0.60	มากที่สุด
โดยรวม	4.66	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวม มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้ง 3 ข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ($\bar{X}=4.73$) ท่านมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ($\bar{X}=4.69$) และ ท่านมีการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.54$)

4.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ตามหัวข้อที่แสดงดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ Independent t-test ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.66	0.40	4.51	0.37	1.365	0.245
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.69	0.28	4.52	0.46	3.227	0.075
3. ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ	4.73	0.31	4.42	0.53	9.116	0.003

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.71	0.30	4.45	0.63	11.476	0.001
โดยรวม	4.70	0.24	4.47	0.45	5.526	0.021

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.7 ผลแสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = 5.526 และค่า Sig. = 0.021 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกันมีการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ One-Way ANOVA ใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปเป็นอิสระกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.52	0.48	4.61	0.34	4.62	0.40
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.56	0.34	4.67	0.32	4.88	0.27
3. ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ	4.60	0.43	4.65	0.37	4.87	0.29
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.61	0.38	4.62	0.43	4.94	0.12
โดยรวม	4.57	0.32	4.64	0.31	4.92	0.09

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	SV	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	2.029	2	1.015	7.081**	.001
กระบวนการเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	14.329	100	.143		
	รวม	16.358	102			
ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	.910	2	.455	4.286*	.016
ประเมินผลและเทียบ	ภายในกลุ่ม	10.613	100	.106		
โอนผลการเรียน	รวม	11.522	102			
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	.662	2	.331	2.202	.116
บริหารงานวิชาการ	ภายในกลุ่ม	15.032	100	.150		
	รวม	15.694	102			
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.101	2	.550	3.487*	.034
สถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	15.784	100	.158		
	รวม	16.885	102			
	ระหว่างกลุ่ม	1.092	2	.546	6.060*	.003
โดยรวม	ภายในกลุ่ม	9.013	100	.090		
	รวม	10.105	102			

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.9 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า ค่า Sig= .003 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ระดับในการปฏิบัติงานต่างก็มีการบริหารงานวิชาการต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Difference Test) ทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรายคู่

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ปริญญาตรี 4.52	ปริญญาโท 4.56	ปริญญาเอก 4.62
ด้านการพัฒนา	ปริญญาตรี	4.52	-	.086	.476*
ระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	ปริญญาโท	4.56		-	.389*
	ปริญญาเอก	4.62			-

จากตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก มีการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ปริญญาตรี 4.56	ปริญญาโท 4.67	ปริญญาเอก 4.88
ด้านการวัดผลประเมินผล	ปริญญาตรี	4.56	-	.108	.320*
และเทียบโอนผลการเรียน	ปริญญาโท	4.67		-	.212*
	ปริญญาเอก	4.88			-

จากตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีระดับระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก มีการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
			4.61	4.62	4.94
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ปริญญาตรี	4.61	-	.012	.329*
	ปริญญาโท	4.62		-	.317*
	ปริญญาเอก	4.94			-

จากตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก มีการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
			4.57	4.64	4.92
โดยรวม	ปริญญาตรี	4.57	-	.065	.350*
	ปริญญาโท	4.64		-	.284*
	ปริญญาเอก	4.92			-

จากตารางที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีระดับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก มีการบริหารงานวิชาการ มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท

สรุปผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ จำนวน 103 รูป/คน ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยโดยแบ่งเป็น ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2543) และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item Objective congruence : IOC) เพื่อนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่า IOC ไปจัดเตรียมทำเป็นแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ในโปรแกรม Google Form และนำไปทดลองใช้ (Try out) สำหรับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด จะได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการ ของครอนบาค (Cronbach, 1990) เท่ากับ .988 ขึ้นตอนต่อไปผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าผ่านลิงค์ URL หรือ สแกนผ่าน QR CODE ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการและได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เหตุผลเนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับมอบหมายเข้ารับการประชุมสัญจรแทนผู้บริหารในทุกเดือน และได้เสนอในที่ประชุมในการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูวิชาการในสังกัด และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นชายจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 78.64 และหญิงเป็นจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.35 มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ

57.28 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.06 และมีระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.65

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ลำดับแรกคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

1. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านมีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า มีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า สถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า มีการประเมินผลตามสภาพจริง และมีการเทียบโอน

3. ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า การนิเทศการสอนการวัดผลและประเมินผลการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการประเมินผลการจัดงานวิชาการ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า การมุ่งเสริมและพัฒนาคนในสถานศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุดและขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนที่จะมีการปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า การดำเนินการจัดทำกิจกรรมการวางแผนงานวิชาการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนและโครงการสอน

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและ

สถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายมีส่วนร่วม รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจทางเลือกทางการ เรียนการสอนให้เหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า มีการพัฒนาความรู้เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ของผู้บริหารและครูวิชาการ

สมมติฐานที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = 5.526 และค่า Sig. = 0.021 น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า ค่า Sig= .003 น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมีประเด็น อภิปราย ดังนี้

5.2.1 ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้แก่

5.2.1.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และมีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ทาทราย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายค้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากด้านที่มี ปัญหา มากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล และ ด้านการนิเทศ เมื่อเปรียบเทียบปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจำแนกตาม จำนวนนักเรียน โดยรวมและรายค้านพบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 60 คน และตั้งแต่ 61-120 คน ขึ้นไป มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน และมีข้อเสนอแนะคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและ การ

นำหลักสูตรไปใช้ ควรสร้างทีมงานระดับชั้น และประสานความร่วมมือระดับโรงเรียน ในการวิเคราะห์หลักสูตรและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ควรส่งเสริมชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น เป็นวิทยากร หรือให้นักเรียนไปศึกษาในชุมชน ด้านการนิเทศ การเรียนการสอน ควรให้ครูมีการวางแผนการนิเทศร่วมกัน

5.2.1.2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน และมีกระบวนการและวิธีการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับกิ่งแก้ว เพ็ญศิลา (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาวางแผนการจัดการวัดผลประเมินผลการเรียนที่เป็นระบบและชัดเจน ตรงตามเป้าหมายสำคัญของการประเมินผลการเรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 นอกจากนี้สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการส่งครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการวัดผล ประเมินผลเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดผล ประเมินผล ทำให้ครูมีความเข้าใจวิธีการวัดผลการเรียนการสอนที่ตรงกัน มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น ดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาเป็นไปตามระเบียบการวัดผล ประเมินผลเทียบโอนประสบการณ์ และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบมีการตรวจสอบเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การบริหารงานวิชาการในด้านนี้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพร สีนศิริ (2564) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ครู นักเรียน ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลประเมินผลของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากแต่ละฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลที่ชัดเจนรวมถึงข้อมูล que ผู้เรียนควรปรับปรุง แล้วสามารถนำข้อมูลที่ควรปรับปรุงมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.1.3 ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู และกำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน และมีการประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุฤทธิ สัมฤทธิ์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาสูงสุด คือการนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเฉพาะแหล่งค้นคว้าออนไลน์ เช่น ทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยส่งเสริมให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ครูศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองหาความรู้ด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

5.2.1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่ามี การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร และ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ และมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรสิทธิ์ เขตคาม (2554) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งมี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอนกับปัญหา การบริหารงานวิชาการ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ปัจจัย ด้านผู้บริหาร แบ่งเป็น ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร การได้รับการอบรมทางวิชาการ ปัจจัยด้าน ครูผู้สอนแบ่งออกเป็น ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและความเอาใจใส่ในการ สอน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความ คิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมทั้ง 4 ด้านมีปัญหาในระดับปานกลางแตกต่างจากความคิดเห็น ของครูผู้สอนคือ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอนและด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้าน ผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในระดับ ต่ำ ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาในระดับต่ำ ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ไม่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงาน วิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ตัวแปรระดับการศึกษาและตัวแปร ความเอาใจใส่ ในการสอนในปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา

5.2.2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณร ทำให้ ผู้บริหารและครูวิชาการที่เป็นเพศชายมีความเหมาะสมมากกว่า เป็นผลทำให้การปฏิบัติงานวิชาการ ของผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ วรา พร สิ้นศิริ (2564) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูวิชาการที่มีระดับการศึกษามากกว่า มีโอกาสได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา วงชาติ (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยขอเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

5.3.1.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

5.3.2.2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้กับครู เกี่ยวกับรูปแบบเครื่องมือการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง หรือวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับผู้เรียน

5.3.2.3 ด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ ปัญหาด้านการส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับมากที่สุด ผู้บริหาร สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แก่ครู ควรมีการจัดอบรมเทคนิคการวิจัยให้กับคณะครูในสถานศึกษา และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยให้กับครูอย่างสม่ำเสมอ

5.3.2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายมานั้น ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ดังต่อไปนี้

5.3.2.1 ผู้บริหารและครูวิชาการ ควรมีการสร้างการบริหารวิชาการซึ่งประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการ

บริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ตลอดทั้งด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงานมาบูรณาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดสภาพคล่อง ประสบความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5.3.2.2 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ควรมีแนวทางการบริหารงานวิชาการให้กับผู้บริหารและครูวิชาการ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติตามกรอบการปฏิบัติงานในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาได้ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีความสามารถทั้งด้านความรู้ และประสบการณ์เพื่อนำไปปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ก.พล.
- กิ่งแก้ว อาริรักษ์. (2548). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย*. กรุงเทพฯ: อัลฟา มิเลียนเนียน.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือครูการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ:
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *คู่มือฝึกอบรมวิทยากรการปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- จินตนา วงชาติ. (2548). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ปีที่ 3 (ฉบับที่ 3).
- จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2555) *การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: ศรีเอทีฟคอมมอนส์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- นิคม ชมพูลง. (2550). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้*. มหาวิทยาลัยสารคาม : อภิชาตการพิมพ์.
- ประกาศมหาเถรสมาคม (2553). *ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553*.
ประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.
- ประกาศมหาเถรสมาคม (2557). *ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2557*.
ประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรตรจณ์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พระราชาธรมณี. (2521). *การประเมินผลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. (2550). *การจัดและการบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). *ปฏิวัติการศึกษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์ศพรินท์ตั้ง.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา : บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด.
- รุจิร ภูสาระ. (2548). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.
- วราพร สิ้นศิริ. (2564). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ปีที่ 7 (ฉบับที่ 3).*
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2562). *การเรียนรู้ในโลก VUCA สู่ Social Quotient*. กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วินิจ เกตุขำ. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมบัติป เมธาคณวุฒิ. (2549). *หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาในยุคโควิด-19*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2550). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2544). *วิสัยทัศน์การศึกษากรุงเทพมหานคร ปี 2543-2547*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *กลยุทธ์ของ สพฐ 2548-2552*. กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *นวัตกรรมสำหรับการโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ:
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *เอกสารประกอบการศึกษาตัวเอง หลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ:
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). *เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตัวเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ:
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *รายงานการวิจัยการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต*. สอนสาธารณะ. กรุงเทพฯ:

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ: เอส.ดี. เพรส.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2548). การวางแผนและการวัดระบบแผนงานในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส.ดี.เพรส.

2. วิทยานิพนธ์

พระสาย แวงคำ. (2544) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ.

ศึกษา กลุ่มที่ 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กฤตยา จุลละมณฑล. (2557). ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง

ฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

กุลทรี พิกุลแกม. (2551). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คัมภีร์ สุดแท้. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็กการ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ช่อรัตตา เกสทอง. (2550). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ชญญา พงษ์ชัย. (2553). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา

ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา

บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

ณัฐธนพล ปะจัน. (2554) .ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงเพ็ญ ทுகหิต. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ บริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นครู

โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเชียงราย.

ดอกฝ้าย ทศเกตุ. (2553). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่เมาะ

จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- ถวิล อรัญเวศ. (2549). *การนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้สอนจริยาศึกษาในระดับประถมศึกษา*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงเพชร ใจทน. (2551). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในอำเภอพาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย.
- ทองจันทร์ ชาวไร่. (2550). *ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอแม่หางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทับทิม ปาเงิน. (2551). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่สาย
จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธนาเศรษฐ์ เพ็ชรกลาง และบรรจบ บุญจันทร์. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ธวัชชัย สิงห์จันทร์. (2551). *แนวทางการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธัชพงศ์ ชะอุ่ม. (2563). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาเอกชนในบริบทสากล*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประพันธ์ แม้วีงแอก. (2548). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประวิทย์ วงษ์แก้ว. (2546). *ปัญหาการบริการงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิสมัย อานัญจวนิชย์. (2541). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัย
พยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรรณวิษา เภาพิเศษ. (2553). *สภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 10 จังหวัดภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิเศษภู ชาญเมือง. (2553). การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีณา ทิมคล้าย. (2564). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศิริพร ทาทราย. (255). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบัวคำ ชุมจันทร์. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรสิทธิ์ เขตคาม. (2554). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุณี ทรัพย์ประเสริฐ. (2547). การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุบิน จันทะนันท์. (2554). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ เจริญนาน. (2557). ปัญหาและแนวทางแก้ไขดำเนินการ นิเทศงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร. (2553). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- อัศรายุทธ ศรีใจอินทร์. (2552). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ, การบริหารงานวิชาการ, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

www.gotoknow.org. [สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2565]

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ. การวิจัยในชั้นเรียน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : research.ku.ac.th

[สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2565]

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร. การประกันคุณภาพการศึกษา. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา : www.oldweb.western.ac.th [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2565]

กัลยาณี พรหมทอง. มาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

www.ipebk.ac.th. [สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2565].

4. ภาษาอังกฤษ

Cronbach, Lee. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed). New York:

HarperCollins Publishers. 202-204.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). “Determining Sample Size for Research

Activities”. Educational and Psychological Measurement. 30(3):607-610.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

.....

1. พระมหานิวัฒน์ มหาโชติวาทมโน, ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
2. พระครูปริยัติจันทสาร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนประภัสสรวิทยา
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ดร.สุรเชษฐ รูปดำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม
ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ข
ผลการพิจารณาแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
แบบสอบถามการวิจัย

**ผลการพิจารณาแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามการวิจัย
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น**

รายการข้อความความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่				แปลผล
	1	2	3	ค่า IOC	
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1.ท่านมีกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.ท่านสามารถพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.ท่านมีกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.ท่านมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการวางแผนงานวิชาการ					
5.ท่านมีดำเนินการจัดทำกิจกรรมการวางแผนงานวิชาการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.ท่านมีการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนและโครงการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.ท่านมีการนิเทศการสอน การวัดผลและประเมินผล การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมินผล การจัดงานวิชาการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.ท่านมีการมุ่งเสริมและพัฒนาคนในสถานศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุดและขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนที่จะมีการปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.ท่านมีการจัดระบบสายงานวิชาการ งบประมาณ มีการจัดเตรียมอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรเป็นต้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน					
10.ท่านมีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
11.ท่านมีการประเมินผลตามสภาพจริง และมีการเทียบโอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

รายการข้อความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่				แปลผล
	1	2	3	ค่า IOC	
12.มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.สถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
14.ท่านมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.ท่านมีการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

เรียน/เจริญพร ผู้บริหาร/ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ข้าพเจ้า พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท (โกศรีวงศ์) นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” (Academic Administration of the Phrapariyattidhamma School under the General Education Department in Khon Kaen Province) เพื่อนำมาเป็นข้อมูลทางวิชาการ เพื่อการศึกษาหลักการการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และเผยแพร่ต่อไป ซึ่งการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากท่าน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารและครูงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

2. โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามแต่ละตอน กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง โดยผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อสถานศึกษาและตัวท่านเอง ขอความกรุณาให้ท่านและตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนจัดส่งคืนกลับมายังผู้วิจัยภายในหนึ่งสัปดาห์หลังจากได้รับแบบสอบถาม หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อ พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท (โกศรีวงศ์) โทร. 099-5549939

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท (โกศรีวงศ์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

1. ปริญญาตรี

2. ปริญญาโท

3. ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของท่านในแต่ละข้อว่าควรมีการปฏิบัติ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1 = น้อยที่สุด

2 = น้อย

3 = ปานกลาง

4 = มาก

5 = มากที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ท่านมีกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน					
2	ท่านสามารถพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตร					
3	ท่านมีกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม					
4	ท่านมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
ด้านการวางแผนงานวิชาการ						
5	ท่านมีดำเนินการจัดทำกิจกรรมการวางแผนงานวิชาการ					
6	ท่านมีการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนและโครงการสอน					
7	ท่านมีการนิเทศการสอน การวัดผลและประเมินผล การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมินผล การจัดงานวิชาการ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8	ท่านมีการมุ่งเสริมและพัฒนาคนในสถานศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุด และขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนที่จะมีการปฏิบัติ					
9	ท่านมีการจัดระบบสายงานวิชาการ งบประมาณ มีการจัดเตรียม อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรเป็นต้น					
ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน						
10	ท่านมีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา					
11	ท่านมีการประเมินผลตามสภาพจริง และมีการเทียบโอน					
12	มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่มี มาตรฐาน					
13	สถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผล ที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
14	ท่านมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัด กระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน					
15	ท่านมีการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อ ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้					
16	ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความ เหมาะสม					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูล

ภาคผนวก ง
หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๓1 หมู่ ๑๒ ตำบลโนนเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร ๐-๔๓๒๕-๓๖๘๘ โทรสาร ๐-๔๓๒๕-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๓๙๓๔/ว๐๖๕๒

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระครูปริยัติจันทสาร

ด้วย พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท (โกศรวิวงศ์) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๕๕๐๔๑๒๐๐๑
นักศึกษาลัทธิสุตฺตศึกษาสาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
(ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL UNDER THE GENERAL
EDUCATION DEPARTMENT IN KHON KAEN PROVINCE)” ซึ่งในการศึกษาค้างนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้กับรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระครูสุจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท
(พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๘/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๔๑๔/ว๐๖๔๒

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร. สุรเชษฐ รูปคำ

ด้วย พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท (โกศวิวงศ์) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๕๐๔๑๒๐๐๑๑
นักศึกษาลัทธิสุตฺรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๘/๒๕๖๓ กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
(ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL UNDER THE GENERAL
EDUCATION DEPARTMENT IN KHON KAEN PROVINCE)” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ยินดีตอบรับ
เป็นคุณวิเศษ

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๗๒๖

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระธาตุบังพวน (พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา)

เนื่องด้วย พระครูสมุห์กรกช สิริภทฺโท (โกศรีวงศ์) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๑๒๐๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร. เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์และขออนุญาตใช้หน่วยงานของท่านเป็นพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระครูสุธีจิริวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : พระครูสมุห์กรกช สิริภทฺโท (โกศรีวงศ์) ๐๙๙-๕๕๔๙๙๓๔

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขออนุญาตลงเก็บข้อมูลของโรงเรียน

ที่ สคป. ๐๓๐๗ /๑๗

สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา เขต ๗
วัดศรีนวล อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต ๗ จังหวัดขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือที่ อว ๗๓๓๔/๐๗๔๔ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสืออ้างถึงที่ อว ๗๓๓๔/๐๗๔๔ จำนวน ๓ ฉบับ
๒. QR code แบบสอบถาม จำนวน ๓ ฉบับ

ตามอ้างถึง พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท(โกศวิวงศ์) รหัสประจำตัว ๒๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อู่ประหวังการท่าวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น" จึงขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต ๗ จังหวัดขอนแก่น เพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์

ดังนั้น สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต ๗ ขอความอนุเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ, ครูกลุ่มงานวิชาการ รวมโรงเรียนละ ๔ รูป/คน ระหว่างวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ สแกนผ่าน QR Code ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย หากมีข้อสงสัยติดต่อ พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท(โกศวิวงศ์) โทร ๐๙๙-๕๕๔๙๗๙๗๗
จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

แบบสอบถาม

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระครูศรีวิสุทธิวัฒน์,ดร.)

รักษาการรองประธานเขต ปฏิบัติหน้าที่

รักษาการประธานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต ๗

สำนักเขตการศึกษา เขต ๗

โทร. ๐-๔๓๒๒-๘๕๕๘, ๐๘-๑๐๕๒๒-๘๕๕๖

โทรสาร. ๐-๔๓๒๒-๕๔๗๐, www.debseven.org

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.988	.988	16

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
suma	103	3.50	5.00	4.6286	.40047
sumb	103	3.20	5.00	4.6621	.33610
sumc	103	2.75	5.00	4.6650	.39226
sumd	103	2.33	5.00	4.6602	.40686
Valid N (listwise)	103				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
All_sum	103	3.01	5.00	4.6540	.31476
Valid N (listwise)	103				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	103	3.00	5.00	4.7670	.46870
a2	103	2.00	5.00	4.4951	.69837
a3	103	2.00	5.00	4.5437	.66828
a4	103	2.00	5.00	4.7087	.55362
Valid N (listwise)	103				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
b1	103	3.00	5.00	4.6214	.56215
b2	103	3.00	5.00	4.5340	.60740
b3	103	3.00	5.00	4.7767	.44130
b4	103	3.00	5.00	4.6699	.51236
b5	103	2.00	5.00	4.7087	.57105
Valid N (listwise)	103				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation

c1	103	2.00	5.00	4.7087	.55362
c2	103	2.00	5.00	4.5631	.58862
c3	103	3.00	5.00	4.7476	.49938
c4	103	3.00	5.00	4.6408	.52120
Valid N (listwise)	103				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
d1	103	2.00	5.00	4.6990	.55722
d2	103	3.00	5.00	4.5437	.60677
d3	103	2.00	5.00	4.7379	.54162
Valid N (listwise)	103				

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ สกุล : พระครูสมุห์กรกช สิริภทโท (โกศรีวงศ์)
- วัน เดือน ปีเกิด : 10 เดือน มกราคม พ.ศ. 2524
- ชาติภูมิ : จังหวัดเลย
- ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ 441 วัดศรีนวล ถนนหลังเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- สถานที่ทำงาน : โรงเรียนประภัสสรวิทยา
สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต7
- การศึกษา
- พ.ศ. 2542 : สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. 2547 : สำเร็จการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
- พ.ศ. 2565 : สำเร็จการศึกษาระดับชั้นปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน
- หน้าที่การงานปัจจุบัน
- พ.ศ. 2547-2565 : บุคลากรการศึกษา (นายทะเบียนโรงเรียนประภัสสรวิทยา)
- พ.ศ. 2551-2565 : ครูโรงเรียนประภัสสรวิทยา
- พ.ศ. 2565 : ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม
เจ้าหน้าที่การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (จศป.)